

ЄВР БЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання Представництва Європейського Союзу в Україні

Друге дихання переговорів з Угоди про вільну торгівлю

Останній раунд приніс обнадійливі результати (стор. 5–6)

Комісар ЄС з питань торгівлі Карел де Г'юхт (праворуч)
і прем'єр-міністр України Микола Азаров.

➔ **ЯК УХВАЛЯЮТЬ
БЮДЖЕТ ЄВРОСОЮЗУ / 4**

➔ **НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО
УКРАЇНИ ТА ЄС: ПРОБЛЕМИ
І ПЕРСПЕКТИВИ / 10**

➔ **«НАЙБІЛЬШЕ ПРОЄВРОПЕЙСЬКИ
НАЛАШТОВАНА МОЛОДЬ» / 25**

Голова делегації Європарламенту у зв'язках з Україною Павел Коваль був спостерігачем на українських місцевих виборах. Своїми враженнями він поділився на прес-конференції у Представництві ЄС (стор. 8).

Лідери Євросоюзу вирішили змінити Лісабонський договір (стор. 16). На фото (зліва направо): прем'єри Фінляндії — Марі Ківініємі, Данії — Марк Рутт, Великої Британії — Девід Камерон та Президент Румунії Траян Баческу.

Приклад Сербії

Шанси України на членство в Євро-союзі традиційно є популярною темою. Дещо менш мусована та зрозуміла для загалу інша — якими саме мають бути держава та суспільство для руху в ЄС.

До певної міри прикладом у цьому є Сербія. У цьому номері журналу ми, зокрема, подаємо хронологію її відно-син з ЄС. Проте той перелік подій аж ніяк не вичерпний, якщо вести мову про євроінтеграцію.

Бо слід згадати, зокрема, драму в Косово 1999 року, що призвела до бомбардування Сербії літаками НАТО. А ще закінчення ери Слободана Мілошевича та обрання президентом країни у 2004-му проєвропейського Бориса Тадіча. Це та-кож арешти досить популярних серед значної частини населення, але підоз-рюваних у військових злочинах генера-лів. Звісно, не можна не згадати тра-гічне для багатьох сербів проголошен-ня незалежності Косово.

Здавалося б, до чого тут вступ до ЄС? А до того, що реакція на ці події сербської влади та суспільства, їхні дії завжди були певним тестом на бажан-ня Сербії увійти до об'єднаної Європи. За останні десять років сталося багато такого, що могло б розвернути країну до націоналізму та самоізоляції. Серб-ським політикам дуже вигідно було здо-бувати популярність, роздмухуючи ан-тиєвропейські настрої. І значно важче пояснювати, чому Сербія повинна пе-реступити через образи та рухатися в ЄС, ще й проводити при цьому непо-пулярні внутрішні реформи.

Сербія тест на щирість бажання при-єднатися до ЄС пройшла. Громадяни на останніх двох виборах обирали прези-дентом проєвропейського політика. Об-рана ними влада має політичну волю для здійснення необхідних для руху до Єв-росоюзу кроків. Отже, у Сербії є обид-ві складові європейського успіху. По-рівняння з Україною провести неважко.

І ще промовистий штрих. Рік тому Бориса Тадіча було притягнуто до суду: після одного з переможних для збірної країни футбольних матчів він підняв на стадіоні келих шампанського. Але за серб-ськими законами вживання алкоголь-них напоїв на спортивних спорудах за-боронено — і президент постав перед правосуддям без усяких скидок на його посаду. Це також є свідченням того, що Сербія справді на правильному шляху.

Тема номера

Бюджетний процес в ЄС:
без компромісів не обійтися 4

Відносини ЄС—Україна

Карел де Г'юхт роз'яснив переваги
угоди про вільну торгівлю 6

Відвідайте сторінку
Представництва ЄС на Facebook 6

Єва Сіновець: «Українська сторона
готова до прогресу» 7

Зближення з ЄС залежить
від дотримання прав людини
й рівня демократії 8

Павел Коваль: «Потрібна реформа
місцевого самоврядування» 8

Програми ЄС в Україні

Київ приймав семінар з програми
Жана Моне 9

«Українці повинні брати участь
не в сотні, а в тисячах спільних
проектів» 10

Медіа в Україні
стоять перед викликами 11

У Ялті обговорювали
питання конкуренції 12

Проект допоможе
випускникам інтернатів 12

Учителі обмінялися досвідом
протидії торгівлі людьми 13

Консультативна рада EUBAM
підбила підсумки 13

«Євроклуби — чудова школа для
майбутнього дорослого життя» 14

Відбувся форум учасників програм
трансграничного співробітництва 15

Триває конкурс проектів
у рамках Темпус 15

Новини Євросоюзу

Інституційні справи

Служба зовнішньої дії
починає діяти 16

Лісабонський договір
буде змінено 16

Розширення і зовнішні відносини

Заявку Сербії передано
до Єврокомісії 17

Продовжено обмеження на в'їзд
білоруських керівників 17

Довкілля

Як у ЄС використовують землі 18

Брюссель стимулює
дослідження морів 18

Нові цілі щодо збереження
біорозмаїття 19

Європейський механізм
цивільного захисту в дії 19

Споживачі

Перший ювілей Європейських
центрів захисту споживачів 20

Посилено права пасажирів
водного транспорту 20

Кордони

Єврокомісія вимагає належного
виконання прикордонного кодексу 21

Права людини

Брюссель хоче ефективнішої
протидії торгівлі людьми 22

Правосуддя за кордоном:
громадяни потребують допомоги 22

Транспорт

За безпечні дороги 23

Запроваджують нові стягнення
за рух вантажівок автобанами 23

Законодавство

На сторожі європейського
законодавства 24

Молодіжний майданчик

Анна Ковбасюк (Десятова):
«Саме молодь налаштована
найбільше проєвропейськи» 25

Цивільний шлюб найпопулярніший
серед фінської молоді 26

Чи знаєте ви Європу? 26

ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ №11'10

Інформаційне видання Представництва
Європейського Союзу в Україні

Засновник: Представництво
Європейського Союзу в Україні

Свідцтво про реєстрацію
КВ №13773-2747ПР від 17.03.2008 р.

Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10
www.delukr.ec.europa.eu

Керівник проекту: Ірина Стаднійчук
E-mail: Irina.Stadnichuk@ec.europa.eu

Головний редактор: Анатолій Марциновський

У реалізації проекту беруть участь:
Олег Фурділо, Тетяна Яцюк, Сергій Матвєєв

Комп'ютерна верстка:

Андрій Ходзицький

Інтернет-версія www.delukr.ec.europa.eu

Індекс видання 98603

Видавець: ТОВ «Видавництво «Консультант»

Адреса: 03039, м.Київ,
вул. Голосіївська, 7, корп. 2

Тел/факс (044) 251-49-51

ISSN 1725-0811

Підписано до друку 11.11.10.

Друк: ТОВ «Інфопрінт»
м. Київ, вул. Фрунзе, 82

Наклад 11 000 прим.

Безкоштовно

БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС В ЄС: БЕЗ КОМПРОМІСІВ НЕ ОБІЙТИСЯ

ТРАДИЦІЙНО ОСІНЬ І ДЛЯ КРАЇН, І ДЛЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ Є ЧАСОМ УХВАЛЕННЯ БЮДЖЕТІВ НА НАСТУПНИЙ РІК. ЄВРОСОЮЗ — НЕ ВИНЯТОК. ЖОВТЕНЬ-ЛИСТОПАД ДЛЯ НЬОГО В ЦЬОМУ СЕНСІ НАДЗВИЧАЙНО ВАЖЛИВІ.

Як і скрізь, бюджетний процес в ЄС непростий. Участь у ньому беруть Єврокомісія, Європарламент та Рада ЄС. Кожна з цих інституцій має власні міркування й бачення щодо бюджету. Тому щороку підготовка головного фінансового документа Союзу вимагає пошуку компромісу.

Підготовка бюджету на наступний рік зазвичай розпочинається в ЄС ще на початку поточного року. Проект його на 2011 рік (який, власне, є базою для подальших дискусій) Єврокомісія представила у квітні. Згідно з її пропозиціями, дохідна частина має складати 130,136 млрд євро, що становить 1,06% сукупного валового внутрішнього продукту країн ЄС. Порівняно з бюджетом 2010 року доходи збільшено на 5,9%. Витратна частина бюджету у варіанті Єврокомісії становила 142,46 млрд євро (1,13% сукупного ВВП ЄС, 2010 року було 141,5 млрд).

Згідно з процедурою, після ухвалення проекту бюджету Єврокомісія спрямовує його до Ради ЄС. Тобто на розгляд міністрів фінансів країн-членів — власне, головних платників до союзної

скарбниці. Цілком закономірно, що Рада зазвичай не така щедра, як Єврокомісія.

Свою позицію вона оприлюднила у серпні. Міністри країн-членів зменшили дохідну частину проекту бюджету—2011 до 126,53 млрд євро, а витратну — до 141,77 млрд. Було скорочено, зокрема, видатки на допомогу бідним регіонам, сільське господарство, міжнародну допомогу, а також фінансування інституцій ЄС. Причому низка країн виступала навіть за суттєвіше скорочення бюджетних доходів і витрат.

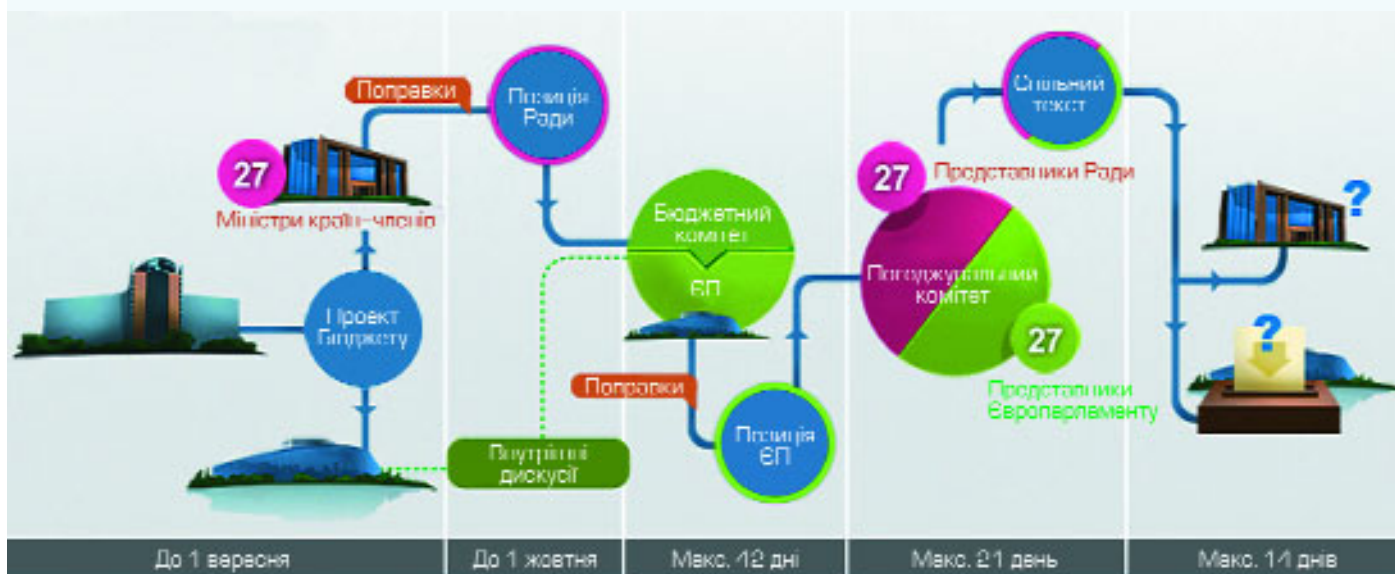
Після редагування в Раді ЄС проект бюджету надходить до Європейського Парламенту. Слід зауважити: цього року бюджетний процес вперше проходить за правилами Лісабонської угоди. Це означає більшу оперативність: замість двох читань у Європарламенті відбувається одне. Водночас ЄП отримав рівні з Радою ЄС права у формуванні бюджету: відповідно, дві інституції мають демонструвати ще більше уміння у пошуку компромісів. А домовлятися є про що — результати розгляду проекту бюджету Європейським Парламентом стали цьому промовистим доказом.

Комісар ЄС з питань фінансового планування та бюджету Януш Левандовський.

Депутати Європарламенту напряму представляють громадян країн-членів — відповідно, вони є найщедрішою інституцією ЄС стосовно доходів і витрат його бюджету. Їхні пропозиції перевершили не лише проект від Ради ЄС, а й від Єврокомісії. У варіанті бюджету від Європарламенту доходи було збільшено до 130,56 млрд, а витрати — до 143,07 млрд. У супровідній резолюції європарламентарії зауважили: вони розуміють прагнення країн-членів зменшити витрати на союзний бюджет з огляду на непрості фінансові перспективи 2011 року, однак таке урізання може загрожувати раніше узгодженим тими ж країнами планам Євросоюзу.

Процедура ухвалення бюджету ЄС

Пропозиції депутатів Європарламенту були найщедрішими.

«Бюджет ЄС повинен допомагати у реалізації ключових пріоритетів європейських громадян, використовуватися там, де витрата грошей на рівні ЄС несе більше користі, ніж витрати на національному чи регіональному рівнях».

**Комісар ЄС з питань
фінансового планування та бюджету
Януш Левандовський.**

20 жовтня Європарламент оприлюднив свою позицію щодо бюджету-2011. За тиждень після цього розпочав роботу погоджувальний комітет ЄП і Ради ЄС. Протягом 21 дня він повинен виробити компромісний варіант бюджету, який потім буде остаточно затверджено цими двома інституціями.

Про результат цих перемовин ми повідомимо в наступному номері журналу. Проте незважаючи на можливі коригування його певних статей, загальна запропонована Єврокомісією структура видатків бюджету змінена не буде. Власне, вона залишилася після першого розгляду проекту Європарламентом і Радою.

Отже, найбільше грошей у бюджеті-2011 буде виділено на згуртованість і підвищення конкурентоспроможності задля зростання та зайнятості — близько 45%. Біля 30% бюджету ЄС передбачено на сільське господарство — пряму допомогу та пов'язані з ринком витрати. Трохи більше 10% мають піти на розвиток сільських територій, по 6% — на адміністративні витрати Союзу та забезпечення йому ролі гло-

бального гравця на міжнародній сцені. 1% призначено на статтю «Громадянство, свобода, безпека та юстиція». Подібний розподіл видатків є і в цього річного бюджеті.

Щодо надходжень до бюджету ЄС, то поки що вони такі: 70–80% складають внески країн-членів, решту — доходи від податку на додану вартість, митних та цукрового зборів, штрафів, накладених на компанії за порушення щодо конкурентного законодавства. Це вже традиційна структура, але нині розпочато дискусію щодо її зміни.

19 жовтня Єврокомісія оприлюднила повідомлення: «Бюджетний огляд: завчені уроки для бюджету завтрашнього дня». У документі, зокрема, йдеться і про потребу збільшення частки власних ре-

сурсів ЄС і, відповідно, зменшення внесків країн-членів (до речі, 1988 року їхня частка в союзному бюджеті складала лише 10%). Серед іншого Брюссель зазначає, що нинішня практика, за якої країни з більшим розміром ВВП платять до скарбниці більше, призводить до неприємних внутрішніх дебатів, які суперечать духу Римської та Лісабонської угод. Тому Європейська Комісія виступає за поступове запровадження кількох джерел власних ресурсів Союзу. Це можуть бути відрахування від фінансових трансакцій, продажу дозволів на викиди парникових газів, союзні збори, пов'язані з авіатранспортом, запровадження союзних ПДВ, енергетичних податків або податків на доходи корпорацій. ★

Орієнтовна структура витрат бюджету ЄС

КАРЕЛ ДЕ Г'ЮХТ РОЗ'ЯСНИВ ПЕРЕВАГИ УГОДИ ПРО ВІЛЬНУ ТОРГІВЛЮ

У КІНЦІ ЖОВТНЯ КИЇВ ВІДВІДАВ КОМІСАР ЄС З ПИТАНЬ ТОРГІВЛІ КАРЕЛ ДЕ Г'ЮХТ. ЗРОЗУМІЛО, ГОЛОВНИМ ПИТАННЯМ ПОРЯДКУ ДЕННОГО ЙОГО ВІЗИТУ БУЛИ ПЕРЕГОВОРИ ЗІ СТВОРЕННЯ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ МІЖ ЄВРОСОЮЗОМ ТА УКРАЇНОЮ.

Під час зустрічі Комісара ЄС з питань торгівлі Карела де Г'юхта з Президентом України Віктором Януковичем.

Крім офіційних зустрічей він виступив з промовою у Дипломатичній академії України.

Зокрема, Карел де Г'юхт наголосив на тому, що вперше у своїх відносинах з третіми країнами ЄС має намір укласти «глибоку і всеосяжну» Зону вільної торгівлі. Це означатиме, що українські закони та стандарти, які стосуються торговельної сфери, відповідатимуть тим, що діють у ЄС. Тобто, наближаючи свої правові норми до правових норм Євросоюзу, Україна водночас економічно інтегруватиметься до його внутрішнього ринку.

Комісар ЄС також заявив:

— У цих переговорах ЄС запропонував найвищий рівень торговельної лібералізації, який коли-небудь було запропоновано країні з-поза меж ЄС. Ми готові до скасування майже всіх митних тарифів на товари, щодо яких ці тарифи ще існують, відкриваючи таким чином преференційний доступ по багатьох позиціях. Це відкриття ми пропонуємо одразу після набуття угодою чинності. Від цього істотно скористаються деякі з провідних експортних галузей України: металургія, текстильна промисловість, пошив одягу, виробництво добрив.

Однак ми не просимо Україну здійснити взаємне відкриття одразу. Перш ніж відкрити свої двері для європейських товарів та послуг, Україна може скорис-

татися потрібними для неї перехідними періодами. У нас немає стратегії, що відповідатиме всім можливим ситуаціям. Потрібні різні підходи для різних обставин, і ми готові їх адаптувати.

Європейський Союз — ринок для майже третини вашого експорту — є найбільшим торговельним партнером України. Тож ви можете повною мірою скористатися з цієї пропозиції. ЄС надає вам доступ до найбільшого та найзаможнішого ринку у світі, в якому проживають 500 мільйонів забезпечених споживачів. Цей внутрішній ринок Євросоюзу створив одну з найбільш заможних та стабільних економік на планеті. Чи можете ви уявити можливості для ваших експортерів, що їх містить у собі ринок, удесятеро більший від вашого —

який, до того ж, створює для вас привабливі умови?

Карел де Г'юхт детально зупинився на вигодах, які можуть мати українці від майбутньої Зони вільної торгівлі. Для інвесторів та підприємців це підвищення рівня правової певності, що створить умови для довіри, а також для чесного і дружнього до бізнесу середовища, зменшення рівня корупції. Для споживачів така Зона вільної торгівлі означатиме якісніші та безпечніші товари. Винахідники та митці отримуватимуть вигоду з вищих стандартів захисту та забезпечення прав інтелектуальної власності. А органи державної влади ефективніше витратять свої гроші, а тому економитимуть кошти платників податків, замовляючи для себе товари та послуги через механізм конкурентної та прозорої системи державних закупівель.

— Для України та Європи торгівля — це не проблема, а складова частина розв'язання проблем, — підсумував Комісар ЄС. — У ці нелегкі економічні часи вона може створити робочі місця та стимулювати зростання. Всі конкурентоспроможні економіки побудовано на торгівлі. Я переконаний, що торговельна угода, що стане частиною Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, принесе вашій країні великі позитивні результати і для бізнесових гравців, і для споживачів. ★

ВІДВІДАЙТЕ СТОРІНКУ ПРЕДСТАВНИЦТВА ЄС НА FACEBOOK

Сторінка Представництва Європейського Союзу в Україні з'явилася нещодавно в мережі Facebook. Для тих, хто цікавиться відносинами ЄС та України, вона може бути ще одним джерелом інформації. Тут є новини, фотоальбоми та фотозвіти з останніх подій, відеофайли з інформацією про фінансовані ЄС проекти, корисні посилання на інші веб-сайти Союзу тощо. Адреса сторінки — <http://www.facebook.com/pages/Delegation-of-the-European-Union-to-Ukraine/126879227356714>.

Фото: «Комерсант-Україна»

«УКРАЇНЬСЬКА СТОРОНА ГОТОВА ДО ПРОГРЕСУ»

НА ПОЧАТКУ ЖОВТНЯ У КИЄВІ ВІДБУВСЯ ЧЕРГОВИЙ РАУНД ПЕРЕГОВОРІВ ЗІ СТВОРЕННЯ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ МІЖ ЄС І УКРАЇНОЮ. ВІН БУВ ДО ПЕВНОЇ МІРИ ІНТРИГУЮЧИМ: ЧИ ВИЙДУТЬ ПЕРЕМОВИНИ З ГЛУХОГО КУТА, ДО ЯКОГО ЗАЙШЛИ ЗА ПОПЕРЕДНІ ПІВРОКУ?

Нагадаємо, що насамперед цьому питанню було присвячено вересневий візит до Брюсселя Президента України Віктора Януковича. І, схоже, крига таки скресла. Принаймні, про це свідчить інтерв'ю керівника європейської делегації Єви Сіновець газеті «Комерсант–Україна». «Я можу з радістю оголосити, що ми нарешті ввійшли до своєї колії», — заявила вона по завершенні жовтневого раунду переговорів. Утім, непростих питань також вистачає. Нижче подаємо витяги з інтерв'ю **Єви Сіновець**.

ПРО МОЖЛИВИЙ ЧАС ЗАВЕРШЕННЯ ПЕРЕГОВОРІВ

«Отримати угоду якомога швидше і за будь-яку ціну — це не в інтересах ані України, ані ЄС. Ми не обговорювали жодних дат. Але бачимо, що українська сторона справді готова до прогресу. Це дуже важливо, адже після президентських виборів у нас не було такої впевненості... Якщо буде політична воля обох сторін (а я побачила, що така є), то ми зможемо завершити переговори щодо Зони вільної торгівлі та підписати Угоду про асоціацію наступного року й почати імплементацію цього документа щойно він буде ратифікований».

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

«Я не кажу про відсутність складних позицій у переговорах. Наприклад, нікуди не зникла проблема географічних найменувань, де найбільш непростим є конфлікт деяких назв алкогольних напоїв, які виробляють в Україні, з назвами, захищеними в ЄС на правах інтелектуальної власності».

ТАРИФИ

«Після набуття угодою чинності про Зону вільної торгівлі митні збори обнуляться щодо понад 93% промислової та

80% сільськогосподарської та харчової продукції. Але коли я кажу про 80%, то не маю на увазі, що для решти 20% зовсім не буде митних пільг. Так, ця частина українського експорту не стане цілком лібералізованою, але й для неї передбачено суттєве полегшення доступу до європейського ринку. Зокрема, ми пропонуємо нульовий тариф для певної кількості свинини, м'яса птиці, зерна, експорт яких для України надзвичайно важливий. Зараз триває дискусія щодо того, наскільки великими мають бути квоти з нульовим тарифом для цих позицій».

ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД

«У перший же день роботи ЗВТ Євросоюз відкриє безмитний доступ для понад 95% вашого експорту, якщо врахувати тарифні квоти з нульовою ставкою. Україна отримає триваліший, ніж ЄС, період для поступового обнуління чи зниження митних тарифів. Терміни, які обговорюються, від 2 до 10 років. Погодьтеся, є різниця між негайним запровадженням в дію ЗВТ та варіантом, коли ви будете обкладати митним збором частину імпорту протягом 10 років. Ці перехідні періоди будуть визначені під час переговорів окремо для кожного найменування сільськогосподарської чи промислової продукції».

ЩО ВАРТО ЗМІНИТИ УКРАЇНІ В ЇЇ ПЕРЕГОВОРНІЙ СТРАТЕГІЇ З ЄС

«Вам слід проводити консультації з бізнес-співтовариством та гравцями на ринку, а також із різними державними агенціями, які будуть відповідати за імплементацію угоди. Україна вже почала це розуміти. Однак треба спілкуватися не лише з виробниками чутливої продукції, а також із тими підприємствами, які виявилися більш гнучкими, конкурентними. Лише так ви зможете побачити різницю в підходах бізнесу. Бо деякі виробники просто не хочуть модернізувати своє виробництво, а сидять і чекають допомоги держави. Звичайно, такий бізнес незадоволений підготовкою угоди про ЗВТ. Крім сільськогосподарських та промислових виробників слід консультуватися і з постачальниками послуг, і навіть з організаціями споживачів. Для них це шанс отримати кращий вибір, вищу якість та нижчі ціни на товари та послуги на українському ринку. Це станеться не лише завдяки прямому імпорту з ЄС, але також за рахунок змін вашого місцевого виробництва, спровокованих міцнішою конкуренцією на ринку. І зовсім необов'язково, що імпорту при цьому замінить місцеву продукцію».

Після жовтневого раунду переговорів у пресі виступив і керівник української делегації, заступник міністра економіки Валерій П'ятницький. Він дав інтерв'ю тижневику «Дзеркало тижня».

Загалом, ці два інтерв'ю є першими подібними за всю історію переговорів зі створення ЗВТ. Вони досить відверті та детальні. З них стає зрозуміло вся складність переговорного процесу. Чітко видно розбіжності, потреба в гнучкості та компромісі.

Однак є у поглядах двох сторін багато спільного.

— Угода зможе створити певне середовище і внутрішній механізм, який дозволить усім рухатися, додати якогось імпульсу. Але якщо ніхто не заворушиться, відгуку ніякого не буде, тоді ми зробимо велику помилку, уклавши цю угоду. Дуже не хочеться вірити в такий сценарій, — каже Валерій П'ятницький. А про побоювання українських виробників додає. — Загинуть ті, хто не хоче і не вміє працювати. Вживуть підприємливі. Незалежно від того, буде угода з Євросоюзом чи ні.

ЗБЛИЖЕННЯ З ЄС ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ Й РІВНЯ ДЕМОКРАТІЇ

У ЖОВТНІ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ ОБГОВОРЮВАВ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ. З ЦЬОЇ НАГОДИ ДО ЄВРОПАРЛАМЕНТАРІЇВ ЗВЕРНУЛИСЯ З ЗАЯВОЮ ВИСОКИЙ ПРЕДСТАВНИК ЄВРОСОЮЗУ ЗІ СПІЛЬНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ТА БЕЗПЕКОВОЇ ПОЛІТИКИ КЕТРІН ЕШТОН ТА КОМІСАР ЄС З ПИТАНЬ РОЗШИРЕННЯ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ СУСІДСТВА ШТЕФАН ФЮЛЕ.

Вони, зокрема, заявили:

— Протягом останніх місяців уряд президента Януковича здійснив низку важливих реформ, які слід привітати. Йдеться про ухвалення закону про державні закупівлі, що має відіграти важливу роль у боротьбі з корупцією та у підвищенні конкурентоспроможності економіки. Ухвалення закону про реформування газового сектору, який прокладає шлях до близького вступу України до Енергетичного співтовариства, а також нещодавні домовленості з МВФ щодо угоди стандартів також є ключовими кроками у за-

безпеченні макрофінансової стабільності, прозорості та відновлення зростання. Ці реформи йдуть у правильному напрямі та мають бути підтримані.

Український уряд також спромігся забезпечити рівень стабільності, який був останніми роками недосяжний для політичних еліт України. Це важлива та необхідна тенденція, яка допоможе забезпечити у країні ефективне врядування.

Тим не менш нас турбують регулярні повідомлення щодо погіршення ситуації з дотриманням фундаментальних свобод та демократичних принципів в Україні.

Особливо тривожать скарги стосовно свободи медіа, зборів та об'єднань.

Відданість цим засадничим цінностям є надзвичайно важливою. Вони — найкращі гарантії індивідуальних свобод. Вони створюють умови для справжньої конкуренції ідей. Вони є істотним компонентом по-справжньому відкритих, інноваційних та конкурентоспроможних суспільств.

Кетрін Ештон та Штефан Фюле також наголосили на потребі здійснення в Україні масштабної конституційної реформи, яка привела б до ефективної та тривалої конституційної системи стримувань та противаг, що відповідала б європейським стандартам.

— Для Європейського Союзу та його держав-членів дотримання прав людини, демократичних принципів та верховенства права є засадничими, вони тримають нас разом, — йдеться в заяві. — Це ті принципи, якими не можна поступитися — зокрема і в наших стосунках з такими ключовими партнерами як Україна. Темп та глибина нашого зближення з Україною визначатимуться повагою до цих цінностей. ★

ПАВЕЛ КОВАЛЬ: «ПОТРІБНА РЕФОРМА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ»

Депутати Європарламенту Павел Коваль та Ян Козловський були спостерігачами на українських місцевих виборах 31 жовтня. Вони побували в Київській та Чернігівській областях.

Павел Коваль, який є також головою делегації Європарламенту у зв'язках з Україною, наступного дня після виборів дав прес-конференцію. Він підкреслив, що ця спостережна місія була нетрадиційною.

— Ми не надто часто спостерігаємо за місцевими виборами, — сказав він. — Тому наша місія мала характер швидше політичний.

Крім відвідання дільниць безпосередньо під час виборів депутати Європар-

ламенту зустрічалися в Києві з лідерами політичних партій, представниками неурядових організацій.

— На підставі мого спостереження можу сказати, що день виборів пройшов в атмосфері спокою, загальні враження позитивні, — сказав Павел Коваль.

Водночас він звернув увагу на певні негативні моменти: внесення змін до виборчого законодавства незадовго до голосування, проблеми з реєстрацією опозиційних партій. На думку Павела

Ковалю, подібні речі впливають на результат виборів.

Також європарламентарій поділився ще одним міркуванням.

— Увага до цих виборів була непропорційною ролі та завданню місцевого самоврядування в Україні, — зауважив він. — Це не означає, що уваги повинно бути менше — але вказує на потребу реформ, які б збільшили повноваження місцевих органів влади. Так, як це є в країнах Європейського Союзу. ★

КИЇВ ПРИЙМАВ СЕМІНАР З ПРОГРАМИ ЖАНА МОНЕ

У КИЄВІ ВІДБУВСЯ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКОЮ КОМІСІЄЮ СЕМІНАР, ПРИСВЯЧЕНИЙ ПРОГРАМІ ЖАНА МОНЕ ТА СХІДНОМУ ПАРТНЕРСТВУ. ЗАХІД ПРОЙШОВ У РАМКАХ ЙОГО ЧЕТВЕРТОЇ ПЛАТФОРМИ «КОНТАКТИ МІЖ ЛЮДЬМИ».

На форумі були представлені вищі освітні заклади країн Єврозою та партнерів, європейських інституцій.

— Для нас нинішня конференція є можливістю не лише розповісти вам про програму Жана Моне, але й почути ваші думки та аналіз, — зауважив під час відкриття форуму директор Генерального директорату Єврокомісії з освіти, науки та культури П'єр Мересс.

Під час семінару його учасники говорили про роль програми для країн Східного партнерства, а також про різні компоненти цієї ініціативи загалом.

— У Європейському Союзі питання освіти перебувають головним чином у компетенції країн-членів. Освіта не є спільною політикою ЄС, як деякі інші сектори, наприклад сільське господарство, — розповіла заступник Голови Представництва ЄС в Україні Марія Юрікова. — Однак Європейський Союз відіграє дедалі більшу роль в освіті через започатку-

Під час відкриття конференції (справа наліво): заступник Голови Представництва ЄС в Україні Марія Юрікова, директор Генерального директорату Єврокомісії з освіти, науки та культури П'єр Мересс, заступник міністра освіти України Віктор Івченко.

вання та підтримку нових ініціатив, допомагаючи в координації національних дій, обмінах в поширенні передового досвіду в 27 країнах-членах. Крім цього, освіта є інтегральною частиною зовнішньої політики ЄС. Вона включена, наприклад, до таких напрямків як «Розвиток», «Сусідство» та «Розширення». Темпус, Еразмус-

Мундус та Жан Моне є нині добре знайомими та шанованими програмами.

В Україні в рамках програми Жана Моне національний університет Києво-Могилянська академія реалізує проект «Європейський Союз та Сусідство: на шляху до асоціації ЄС та України», Донецький державний університет управління — проект «Сучасні проблеми економіки та бізнесу ЄС», а Міжнародна асоціація інституційних студій — проект «Безпека людей та стратегія безпеки: інституції та політики в європейській перспективі».

— За радянських часів вищу освіту в нас було відокремлено від науки, — зауважив заступник міністра освіти України Віктор Івченко. Тепер слід думати про те, як академічна наука має «перетікати» до вузів. 🇺🇦

Програма імені Жана Моне — це одна з освітніх програм Європейського Союзу, мета якої полягає в підвищенні рівня знань та поінформованості суспільства в ЄС та поза його межами з питань європейської інтеграції. Через неї Єврокомісія виділяє кошти університетам на започаткування викладання дисциплін, пов'язаних з тематикою європейської інтеграції та розвитку наукової діяльності в зазначеній сфері. Дисципліни загалом стосуються розбудови європейської спільноти, європейського права, європейської економіки, європейської політики, історії європейської інтеграції тощо. Починаючи з 2007 року програму Жана Моне інтегровано в більш загальну Програму пожиттєвого навчання (Lifelong Learning Programme).

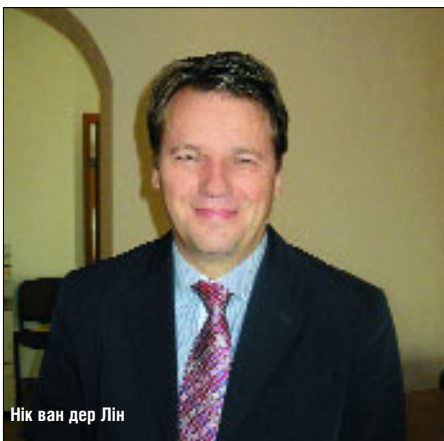

«УКРАЇНЦІ ПОВИННІ БРАТИ УЧАСТЬ НЕ В СОТНІ, А В ТИСЯЧАХ СПІЛЬНИХ ПРОЕКТІВ»

У ЖОВТНІ-ВЕРЕСНІ ФІНАНСОВАНИЙ ЄВРОСОЮЗОМ ПРОЕКТ «ОФІС СПІЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ» ПРОВІВ НИЗКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДНІВ. ВОНИ БУЛИ ПРИСВЯЧЕНІ МОЖЛИВОСТЯМ УЧАСТІ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ У ПРОЕКТАХ СЬОМОЇ РАМКОВОЇ ПРОГРАМИ ЄС З ДОСЛІДЖЕНЬ, ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ДЕМОНСТРАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ. ПРО ІНФОРМАЦІЙНІ ДНІ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОЕКТУ ЗАГАЛОМ «ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ» РОЗМОВЛЯВ З ДИРЕКТОРОМ ПРОЕКТУ НІКОМ ВАН ДЕР ЛІНОМ ТА КЕРІВНИКОМ ГРУПИ ЕКСПЕРТІВ АЛЕКСАНДРОМ БАКОВСЬКИ.

— У чому привабливість Сьомої рамкової програми ЄС для України, які можливості надає вона українським дослідникам?

Нік ван дер Лін:

Нік ван дер Лін

— Метою програми є поєднати сили у спільних дослідженнях, збільшити конкурентоспроможність країн-учасниць. Для України вона важлива, оскільки надає можливість працювати з провідними у своїх галузях організаціями ЄС. Тобто українці отримують не лише фінансування, а й доступ до передових знань та досвіду.

— Українська та європейська науки суттєво відрізняються за своїми структурами: у ЄС дослідженнями займаються насамперед університети та бізнес, в Україні — державні наукові інститути. Ці відмінності не перешкоджають інтеграції України до європейського дослідницького простору?

Сьома рамкова програма з досліджень, технологічного розвитку та демонстраційних заходів є основним інструментом Європейського Союзу з фінансування досліджень. Її бюджет на 2007–2013 роки становить понад 54 млрд євро. Найбільша частка (32 млрд євро) передбачена на фінансування дослідницьких проектів

Нік ван дер Лін:

— На мою думку ні. Співробітництво відбувається на базі індивідуальних контактів організацій, і не важливо — інститут це чи університетська структура. Головне, щоб було створено спільний консорціум, і українці брали в його складі участь у реалізації того чи іншого проекту.

Александр Баковскі:

— Я б наголосив на іншій проблемі: поки що у Сьомій рамковій програмі дуже незначну участь беруть українські підприємства, особливо малий і середній бізнес. У Євросоюзі пропорція залучення промисловості й науки у цій програмі — 50 на 50 відсотків, а з української сторони — 80 на 10, та й то ті десять відсотків представлені великим бізнесом. Це при тому, що участь у Сьомій рамковій програмі приносить підприємствам реальний зиск.

— Зараз між Україною та ЄС тривають переговори зі створення Зони вільної торгівлі, й у перспективі українські підприємства отримають доступ до європейського ринку. Це підвищує цінність їхньої участі в Сьомій рамковій програмі?

Александр Баковскі:

— Звичайно. Адже для завоювання європейського ринку українські підприємства мають бути конкурентоспроможними. А це означає бути інноваційними, втілювати нові технології, розвивати нові напрямки та продукти. Саме на це й націлена Сьома рамкова програма — на використання результатів науки у промис-

ловості, розробку нових продуктів на замовлення підприємств. Це зовсім інший підхід, аніж наука заради наукових результатів. Справа не піде далі, якщо промисловість не зацікавлена у продажу продуктів, створених наукою. Отже, ініціати́ва, замовлення мають йти від підприємств.

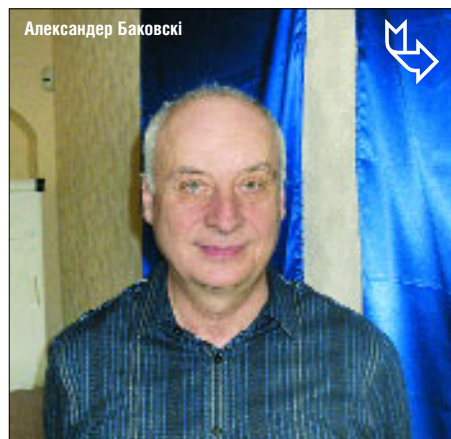
— Якщо говорити про українську науку — наскільки вона готова до результативної роботи з європейськими партнерами? Адже загальновідомо, що останніми десятиліттями наука дуже погано фінансувалася, багато що занепало?

Нік ван дер Лін:

— Українська наука все ще має великий потенціал. Українські організації нині працюють приблизно в ста проектах Сьомої рамкової програми — але насправді таких повинно бути тисячі. Можливо, проблема для співробітництва в іншому: не вистачає знань про процедуру подачі заявок на фінансування проектів, контактів з партнерами в ЄС, інколи знання іноземних мов. Тому наш проект і намагається поінформувати українських науковців про Сьому рамкову програму, розповісти про її можливості, надати консультації щодо підготовки проектів, допомогти у пошуку партнерів.

Александр Баковскі:

— Судячи з наших інформаційних семінарів, нині зацікавленість українських

Александр Баковскі

за напрямком «Співробітництво». Участь в РП7 є відкритою для широкого кола організацій та окремих осіб: університетів, дослідницьких центрів, мультинаціональних корпорацій, підприємств малого і середнього бізнесу, державних органів влади, фінансових структур та окремих дослідників.

Участь у форумі взяли представники міжнародних інституцій, українських державних структур та громадянського суспільства, журналісти.

— Стан медіа, їхні стандарти та рівень реформ є одним із головних індикаторів демократичного здоров'я суспільства, — заявив у промові на форумі Голова Представництва ЄС в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра. — Як випливає із недавньої заяви Євросоюзу, ми всі свідомі того, що українські медіа стоять сьогодні перед новими викликами. Такими, що завдають шкоди достовірності інформації, яка надається громадськості.

Жозе Мануел Пінту Тейшейра також наголосив, що ЄС за жодних обставин не йтиме на компроміс щодо таких цінностей як права людини, верховенство права та демократичні принципи. Саме відданість їм визначатиме, зрештою, ступінь близькості Євросоюзу та України.

— Свобода медіа в цьому контексті надзвичайно важлива, — сказав Голова Представництва ЄС. — І тому всіх нас турбують питання проплаченої інформації та цензури, однакового ставлення до всіх медіа, доступу до інформації, прозорості щодо власників ЗМІ.

Заступник голови адміністрації Президента України Ганна Герман запевнила учасників конференції у тому, що Віктор Янукович надзвичайно зацікавлений в існуванні вільних медіа, прозорості щодо їхніх власників та безперешкодній роботі журналістів.

— Усі випадки насильства проти журналістів і перешкоджання їхній роботі будуть на особистому контролі президента, — підкреслила Ганна Герман. — Він зробить усе, щоб винних було покарано.

МЕДІА В УКРАЇНІ СТОЯТЬ ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ

У КИЄВІ В ЖОВТНІ ВІДБУЛАСЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ «ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛЮРАЛІЗМУ МЕДІА В УКРАЇНІ». ЇЇ ОРГАНІЗУВАВ СПІЛЬНИЙ ПРОЕКТ ЄС ТА РАДИ ЄВРОПИ «СПРИЯННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СТАНДАРТАМ В УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ».

У конференції взяла участь представник ОБСЄ з питань свободи ЗМІ Дунья Міятович, яка саме перебувала в Україні на запрошення президента Віктора Януковича. Вона зустрічалася з керівниками уряду, парламенту, адміністрації президента.

— Під час зустрічей я підняла низку питань стосовно порушень свободи слова, — зауважила вона. — Україна була моделлю для цієї частини світу щодо цього, проте зараз ситуація не виглядає рожевою.

Зокрема, Дунья Міятович торкнулася питання безпеки журналістів.

— У публічних виступах усі засуджу-

ють випадки нападів на них і заявляють, що захищатимуть свободу ЗМІ в Україні. Але, на мою думку, зараз треба вже переходити від слів до практичних дій, — зауважила вона. — Ми чули багато публічних заяв щодо розслідування справи зниклого журналіста Василя Климентьєва. Але результатів поки що немає. Інший випадок — справа Гонгадзе. Це жакливе убивство має бути належним чином розслідуване, перед правосуддям повинні постати не лише вбивці, а й замовники. Це буде чітким сигналом щодо того, що Україна справді хоче захистити своїх громадян, у даному випадку журналістів. ★

науковців зросла. Вони більш активні, ставлять запитання, які свідчать про готовність до участі у проектах, звертаються до нас за підтримкою та порадами. Справді, одна з перешкод для належної участі українських наукових організацій у Сьомій рамковій програмі — у них немає хороших партнерів у Європі. Є якісні розробки, але бракує контактів. Тому наші інформаційні дні надзвичайно корисні, адже ми запрошуємо для участі в них європейських експертів, які

добре знаються на Сьомій рамковій програмі, через яких можна зав'язати стосунки з європейськими партнерами.

Я б наголосив ще на одному. На сьогодні Україна для Сьомої рамкової програми є «третьою країною» — вона не вкладає в неї кошти, водночас може отримувати. Але в перспективі хоче стати асоційованим членом, що означатиме сплату внесків. І тоді вже неготовність до ефективної участі у програмі приведе до збитків: де-факто Україна своїми грошима фінансуватиме розвиток країн ЄС. Тому потрібно бути добре готовими до асоціації. А це те, про що ми зга-

дували раніше: належні контакти з європейськими партнерами, а також підтримка на національному рівні, створення національних контактних пунктів програми. На сьогодні в Україні існує лише один такий пункт, тоді як потрібно мати розгалужену мережу.

— У яких сферах можливе успішне наукове співробітництво між ЄС і Україною?
Александр Баковскі:

— Про це можна судити з проектів, які вже реалізуються. Більшість стосується навколишнього середовища. Інші популярні напрямки: транспорт, космос, нові матеріали, енергетика. ★

У ЯЛТІ ОБГОВОРЮВАЛИ ПИТАННЯ КОНКУРЕНЦІЇ

ПОНАД СТО ПРЕДСТАВНИКІВ АНТИМОНОПОЛЬНИХ ОРГАНІВ, ГАЛУЗЕВИХ РЕГУЛЯТОРІВ ТА ПРАВНИКІВ З УКРАЇНИ, СНД ТА ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ЄС ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ДВОДЕННІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ, ОРГАНІЗОВАНІЙ У РАМКАХ ПРОЕКТУ «ГАРМОНІЗАЦІЯ СИСТЕМ КОНКУРЕНЦІЇ ТА ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ УКРАЇНИ ЗІ СТАНДАРТАМИ ЄС». ВОНА ВІДБУЛАСЯ НА ПОЧАТКУ ЖОВТНЯ В ЯЛТІ.

Конференція мала назву «Модернізація антимонопольних органів: формування пріоритетів правозастосування та адвокатування конкуренції». Вона надала можливість фахівцям з 14 країн поділитися думками щодо правових та інституційних аспектів системи захисту конкуренції у країнах ЄС та СНД. Зокрема, доповідачі від антимо-

нопольних органів Франції, Австрії, Болгарії, Естонії та Росії підкреслювали важливість конкуренції для досягнення правоохоронних завдань антимонопольними відомствами в умовах подолання наслідків світової фінансової кризи.

Крім того, учасники конференції обговорили питання поступового зближення механізмів захисту конкуренції, а та-

кож торгові аспекти конкурентної політики. Йшлося і про майбутню Зону вільної торгівлі між Україною та ЄС. Необхідними умовами для її успішного функціонування було названо запровадження законодавства про державну допомогу в Україні, гармонізацію положень національного законодавства про контроль за концентрацією суб'єктів господарювання, про боротьбу з картелями та про державні закупівлі зі стандартами ЄС.

Проект «Гармонізація систем конкуренції та державних закупівель України зі стандартами ЄС» розпочався у січні 2009 року. Його реалізує міжнародний консорціум на чолі з Німецьким фондом технічного співробітництва (GTZ). У рамках проекту надається допомога Антимонопольному комітету та Міністерству економіки України у трьох важливих сферах: конкурентна політика, державна допомога та державні закупівлі. Сайт проекту — www.competitionproject.org.ua. ★

ПРОЕКТ ДОПОМОЖЕ ВИПУСКНИКАМ ІНТЕРНАТІВ

Розпочато реалізацію фінансованого Євросоюзом проекту «Консолідація неурядових організацій та місцевих органів влади в Молдові та Україні для сприяння соціальної інтеграції випускників закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування».

Проєкт протягом трьох років триватиме у Молдові та Україні. Виконавцем проекту є італійська благодійна організація «Друзі дітей». Бюджет складає 650 тис. євро. Очікується, що конкретну користь від проекту отримають 300 випускників інтернатів.

— Ідея полягає в наданні додаткових послуг категорії молодих людей, які після виходу з інтернатів починають будувати нове життя, не маючи при цьому необхідної підтримки та допомоги, — розповіла під час презентації проекту його менеджер Тетяна Галушко.

У рамках проекту передбачено проведення досліджень з метою вивчення

Координатор секторів «Громадянське суспільство» і «Засоби масової інформації» Представництва ЄС в Україні Стефані Гартер (праворуч) і менеджер проекту Тетяна Галушко.

потреб випускників інтернатів, тренінги для широкого кола спеціалістів, представників соціальних служб, керівників інтернатів, а також додаткова підготовка можливих прийомних сімей. Після цього будуть розроблені й утілені заходи з допомоги цим людям на початку самостійного життя. Інноваційними елементами проекту стануть надання випускникам інтернатів стипендій на працевлаштування, а також мікрогранти для неурядових організацій: вони повинні будуть у співпраці з місцевими органами влади проводити заходи, які відповідають цілям проекту. ★

УЧИТЕЛІ ОБМІНЯЛИСЯ ДОСВІДОМ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

ПОНАД 50 УЧИТЕЛІВ ТА МЕТОДИСТІВ З УСІХ РЕГІОНІВ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У СЕМІНАРІ, ОРГАНІЗОВАНОМУ МІНІСТЕРСТВОМ ОСВІТИ І НАУКИ У СПІВПРАЦІ З ПРОЕКТОМ ЄС І РАДИ ЄВРОПИ «ЗМІЦНЕННЯ І УТВЕРДЖЕННЯ ПРАВ ЖІНОК І ДІТЕЙ В УКРАЇНІ».

Вони обмінялися досвідом щодо проведення уроків та організації виховних заходів з попередження торгівлі людьми, кіберзлочинності та інших форм насильства. Семінар відбувся у Кам'янець-Подільському.

— Торгівлю людьми можливо попередити, — зауважила представниця Генерального директорату з прав людини та юридичних питань Ради Європи Данута Вишневська-Казалс. — Потрібно мати політичну волю та інформувати людей про те, на що вони повинні звертати увагу при виїзді за кордон. Також

важливо є рівність між чоловіками й жінками і серйозний підхід до захисту прав дітей.

Наприкінці вересня нинішнього року Верховна Рада ратифікувала Конвенції Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми. Таким чином, Україна взяла на себе зобов'язання захищати жертв торгівлі людьми, розробити відповідні структури захисту й допомоги жертвам і свідкам, забезпечити ефективне розслідування й кримінальне переслідування, сприяти міжнародному співробітництву в боротьбі з торгівлею людьми.

Згідно з даними Міжнародної організації праці, у світі принаймні 12,3 мільйона дорослих і дітей виконують примусову чи невольну працю. З них принаймні 1,39 мільйона — жертви сексуальної експлуатації. 56% усіх жертв примусової праці — жінки та дівчата.

За інформацією Міністерства внутрішніх справ України, 2009 року було зареєстровано 332 випадки продажу людей у рабство. Усього за останні 18 років жертвами торгівлі людьми стали 100 тисяч українців. ★

КОНСУЛЬТАТИВНА РАДА ЕУВАМ ПІДБИЛА ПІДСУМКИ

У Кишиневі відбулося чергове засідання Консультативної ради Місії Європейського Союзу з прикордонної допомоги Молдові й Україні (EUBAM). Було розглянуто її досягнення щодо сприяння розвитку стандартів ЄС в управлінні кордонами в прикордонних і митних службах двох країн, правоохоронних органах та урядових установах.

Консультативна рада взяла до відома звіт про діяльність EUBAM за період з 1 червня по 30 вересня 2010 року й відзначила плідну співпрацю між місією та партнерськими службами у низці областей. Рада звернула особливу увагу на успіхи 7-ї Спільної

операції з охорони кордону «ТИРА-2010», яка закінчилася 15 вересня, зокрема, на обсяг затримань.

Консультативну раду EUBAM очолює Голова Представництва ЄС в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра. До її складу входять чільні представники молдовських

та українських органів прикордонного контролю та правоохоронних відомств, Євросоюзу, Спеціальний представник ЄС для Молдови, представники Програми розвитку ООН і ОБСЄ. ★

«ЄВРОКЛУБИ — ЧУДОВА ШКОЛА ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО ДОРОСЛОГО ЖИТТЯ»

У КИЄВІ В УКРАЇНСЬКОМУ ДОМІ ПРОЙШЛА ЗАКЛЮЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОЕКТУ «ПІДТРИМКА МЕРЕЖІ ЄВРОКЛУБІВ В УКРАЇНІ В 2010 РОЦІ». ЙОГО РЕАЛІЗУЄ РАДІОСТАНЦІЯ «НАШЕ РАДІО» ЗА ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ПРЕДСТАВНИЦТВА ЄС В УКРАЇНІ. ЕКСПЕРТНУ ПІДТРИМКУ ПРОЕКТУ ЗДІЙСНЮЄ ЄВРОКЛУБ «ПРАВО І ЗАХИСТ».

Чьогорічна діяльність Євроклубів у рамках проекту пройшла під гаслом «Спілкування заради розвитку». Було проведено семінар і тренінги, створено інтернет-платформу (<http://uesnet.org>), видавався інформаційний бюлетень, за результатами проекту видано інформаційну брошуру.

А про свої враження від реалізації проекту поділився з «Євробюлетенем» його керівник Юрій Лобурець:

— Євроклуби та їхні учасники дуже різні. Є частина, на жаль не надто велика, активних та цілеспрямованих молодих людей, які гуртують навколо себе організацію, на різних рівнях бачать та знаходять проблеми і складнощі — від свого класу до міста. Такі люди інтуїтивно або за допомогою старших знаходять засоби для подолання цих проблем, організовують інших, пишуть проекти.

Інші менш активні. Але у процес діяльності Євроклубів залучено вчителів та педагогів, які добре розуміють, чим зайняти дитину, що допоможе їй розвиватися. А Євроклуб — якщо він добре організований і має гарного лідера — це чудова школа для майбутнього дорослого життя. Діти звикають до дисципліни, вчать ставити мету та досягати її, відчувати відповідальність. Тож якщо деякі Євроклуби й менше помітні, все одно вони дуже багато важать у сенсі корисності, що приносять своїм членам.

Тож загальні враження від Євроклубів і євроклубівців дуже позитивні. Вони руйнують стереотип, що нинішню молодь не цікавить нічого, крім пива та он-лайн ігор. Євроклуби — це добре й позитивне явище. Коли ці діти стануть дорослими, ухвалюватимуть рішення, вони зможуть скористатися і своїм євроклубівським досвідом, стосунками. Допмагаючи розвивати Євроклуби ми, так би мовити, починаємо з малого з надією, що в майбутньому це допоможе розвинути країну.

На заключній конференції учасники Євроклубів представили проекти, розроб-

лені їхніми організаціями. Участь у зустрічі взяла координатор програм преси та інформації Представництва ЄС в Україні Ольга Максименко.

— Представництво вже не перший рік підтримує Євроклуби, і ми плануємо робити це й надалі, — запевнила вона євроклубівців.

**«ТЕПЕР Я НАБАГАТО КРАЩЕ УЯВЛЯЮ,
ЯК МОЖЕ ПРАЦЮВАТИ ЄВРОКЛУБ»**

Для мене й активістів нашого євроклубу «Європейська єдність» участь у проекті та його заключній конференції були дуже важливими. Ми вперше отримали дієву методичну й консультативну допомогу для підвищення своєї організаційної спроможності, знайшли нових партне-

ра й збагатили досвідом. Крім того, допомога експертів у розробці нашої власної ініціативи «Видатні люди Дніпродзержинська» дозволила краще зрозуміти та повірити у свої можливості.

Не буде перебільшенням сказати, що проект «Підтримка мережі Євроклубів України в 2010 році» став для нас і дніпродзержинської молоді потужним поштовхом для активізації євроклубівського руху. Про нас дізналися в місті й районі, нас підтримали управління освіти і науки Дніпродзержинської міськради, громадські організації, навчальні заклади. 15 жовтня в рамках Європейського тижня місцевої демократії на базі нашої гімназії пройшло зібрання керівників Євроклубів навчальних закладів міста. Од-

Євроклуб «Європейська єдність».

рів, познайомилися з новими друзями з інших областей України.

Бо було так: шкільний Євроклуб створили, але розуміння як і куди рухатися не мали. Дуже часто місцеві громадські організації оголошували конкурси проектів, ініціатив на різну тематику — але в мене не було знань щодо розробки проекту, визначення його мети, завдань, механізмів реалізації. Тепер я набагато краще уявляю, як Євроклуб може системно працювати: адже спілкування з колегами в рамках проекту надавало натхнен-

ним із результатів стало ухвалення рішення про створення в місті їх мережі: сьогодні вона об'єднує 21 клуб.

Тепер ми впевнено рухаємося далі. Серед планів на майбутнє — створення інформаційного центру й активна участь у Днях Європи в Дніпродзержинську наступного року.

Наталія Кіційова,
координатор Євроклубу «Європейська
єдність» гуманітарної гімназії № 39
з художньо-естетичним нахилом
м. Дніпродзержинська.

Вони обмінялися досвідом підготовки проектів у рамках програм транскордонного співробітництва та їх реалізації.

У рамках першого раунду подачі заявок програми з транскордонного співробітництва подали 2173 заявки, причому 520 з них надійшло від країн-партнерів. Загальний бюджет цього раунду складає 239,2 млн євро, а фінансування програм на 2007–2013 роки становить 1,1 млрд євро.

До фінансування уже було затверджено 120 проектів. Очікується, що їхня реалізація розпочнеться на початку наступного року. Другий раунд подачі заявок завершився 26 жовтня.

— Подібне транскордонне співробітництво не нове, воно розпочалося ще 1996 року, — зауважила на підсумковій прес-конференції глава секції транскордонного співробітництва агенції ЄС із зовнішньої допомоги EurorAid Боділ Перссон. — Але на відміну від тих часів сьогодні країни-партнери Євросоюзу рівноправні з його членами у процесі ініціювання й розробки проектів, ухвалення рішень щодо їх фінансування та цілей.

Більше того, нині мова йде навіть про можливість реалізації країнами-партнерами спільних проектів без участі представників ЄС.

— Поки що така участь необхідна, — каже Якуб Урбанік, який у Генеральному директораті Єврокомісії з зовнішніх відносин займається питаннями Європейської політики сусідства. — Але ідея самостійної реалізації проектів країнами-партнерами поступово набуває конкретики. Це обговорюється, і цілком можливо, що в осяжному майбутньому такі проекти з'являться. ★

ВІДБУВСЯ ФОРУМ УЧАСНИКІВ ПРОГРАМ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

У КИЄВІ ПРОЙШЛА ЩОРІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ УЧАСНИКІВ ПРОГРАМ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ІНСТРУМЕНТУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУСІДСТВА ТА ПАРТНЕРСТВА. УЧАСТЬ У ФОРУМІ ВІЗЯЛИ 130 УЧАСНИКІВ З КРАЇН ЄС ТА ЙОГО ПАРТНЕРІВ.

Європейський інструмент політики сусідства спрямований на стабільний розвиток та наближення до стандартів ЄС шляхом підтримки погоджених пріоритетів Планів дій Європейської політики сусідства, а також Стратегічного партнерства з Росією. Бюджет ЄІПС на 2007–2013 роки становить близько 12 млрд євро.

Одним із найважливіших завдань ЄІСП є сприяння транскордонному співробітництву. Мета Євросоюзу полягає в підтримці сталого розвитку регіонів по обидва боки його зовнішніх кордонів, сприяння зменшенню різниці у стандартах життя.

Україна бере участь у програмах транскордонного співробітництва ЄІПС разом із Польщею, Румунією, Угорщиною, Словаччиною, Білоруссю та Молдовою.

ТРИВАЄ КОНКУРС ПРОЕКТІВ У РАМКАХ ТЕМПУС

Оголошено черговий четвертий конкурс проектів у рамках освітньої програми Євросоюзу Темпус. Його бюджет 48,7 млн євро. Участь у конкурсі можуть брати і країни, на які поширюється Європейська політика сусідства, зокрема й Україна.

Програма Темпус має два головних інструменти. Перший — спільні проекти. Через них Євросоюз підтримує ініціативу від самих інституцій вищої освіти: проекти націлені на її модернізацію на університетському рівні. Другий — структурні заходи. Вони спрямовані на сприяння реформам систем вищої освіти у країнах-партнерах, а також на їхнє зближення зі стандартами ЄС. Ме-

та нинішнього конкурсу полягає у сприянні багатосторонній співпраці між інституціями вищої освіти, органами державної влади та організаціями з держав-членів ЄС і країн-партнерів для підтримки реформ і модернізації вищої освіти.

У рамках конкурсу фінансуються як національні проекти, так і за участі кількох країн. Максимальна тривалість проекту може складати 24 чи 36 місяців, залежно

від напрямку програми. Проекти можуть починатися від 15 жовтня 2011 року.

Мінімальний бюджет і для «Спільних проектів», і для «Структурних заходів» 500 тисяч євро, максимальний — 1,5 мільйона. Кінцева дата подання заявок — 15 лютого 2011 року. Детальну інформацію про конкурс можна знайти на веб-сторінці програми — <http://eacea.ec.europa.eu/tempus>. ★

Керівник ЄСЗД Кетрін Ештон, Виконавчий генеральний секретар служби П'єр Вімонт (ліворуч) та Директор з операційних питань Девід О'Салліван.

СЛУЖБА ЗОВНІШНЬОЇ ДІЇ ПОЧИНАЄ ДІЯТИ

З 1 ГРУДНЯ РОЗПОЧНЕ СВОЄ ПОВНОЦІННЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКА СЛУЖБА ЗОВНІШНЬОЇ ДІЇ. СИМВОЛІЧНО, ЩО САМЕ ЦЬОГО ДНЯ 2009 РОКУ НАБУВ ЧИННОСТІ ЛІСАБОНСЬКИЙ ДОГОВІР, ЯКИМ І ПЕРЕДБАЧЕНО СТВОРЕННЯ ЄСЗД.

Народження нової структури проходило в дуже складних дискусіях, крапку в яких було поставлено у жовтні. Європарламент і Рада ЄС затвердили необхідні зміни до законодавства, що стосуються процедури призначень до штату ЄСЗД та її фінансування.

Зокрема, багато дискусій виникло при визначенні принципів формування тієї частини штату служби, яку складатимуть тимчасово відряджувані дипломати країн-членів — це приблизно 30% усіх службовців. Фінальний законодавчий текст не містить ніяких квот чи точних формул. До Європейської служби зовнішньої дії набиратимуть, виходячи насамперед із рівня професіоналізму кандидата, його ефективності. Щодо географії, то текст містить загальне формулювання про як-

найширше представлення в ЄСЗД усіх країн-членів.

Так само немає математики чи квот стосовно гендерної складової нової служби. В остаточному варіанті регулювання записано, що під час призначень до штату ЄСЗД слід урахувати необхідність дотримання принципу рівних можливостей між чоловіками та жінками.

Відразу ж після рішення Європарламенту і Ради Високий представник ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Кетрін Ештон зробила перші призначення у топ-менеджменті служби. Виконавчим генеральним секретарем її призначено француза П'єра Вімонта, а Директором з операційних питань — ірландця Девіда О'Саллівана.

— Я обіцяла знайти найрозумніших та найкращих, — прокоментувала Високий представник свій вибір. — Вони до-

поможуть створити європейський дипломатичний корпус, яким пишатимуться громадяни ЄС.

Справді, обидва новопризначені керівники є надзвичайно досвідченими.

Дипломатичний стаж П'єра Вімонта перевищує 30 років. Протягом чотирьох з них він був постійним представником Франції в Євросоюзі. Крім цього, працював послом у США та Великій Британії, обіймав важливі посади у французькому МЗС.

Девід О'Салліван також кар'єрний дипломат. Понад 30 років працює в Єврокомісії. Був членом кабінету двох Комісарів ЄС, керівником кабінету Президента Єврокомісії Романо Проді. 2000 року його призначили генеральним секретарем Єврокомісії.

Усього штат Європейської служби зовнішньої дії складатимуть близько 7 тисяч осіб. ★

ЛІСАБОНСЬКИЙ ДОГОВІР БУДЕ ЗМІНЕНО

Лідери Європейського Союзу погодилися на внесення «обмежених змін» до Лісабонського договору. Метою їх є створення постійного механізму антикризового управління в ЄС у цілому та зоні євро зокрема.

Таким є один із результатів Європейської Ради, що відбулася наприкінці жовтня. Конкретні законодавчі пропозиції мають бути узгоджені до наступного, грудневого засідання глав держав та урядів ЄС. Змінити Лісабонський договір лідерів Євросоюзу спонукала, зокрема, цьогорічна криза у Греції. Зокрема, нововведення запровадять жорсткішу

бюджетну дисципліну, але також дозволять ефективніше допомагати країнам єврозони, що опинилися у скрутному становищі.

Щоправда, деякі з обговорюваних нині ідей викликають неоднозначну реакцію. Зокрема, пропозиція Франції та Німеччини позбавляти права голосу в Раді ЄС ті країни, які грубо порушуватимуть фундаментальні принципи євросо-

ни. Проти цього виступили низка країн-членів, неприпустимими назвав подібні речі і Президент Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу.

Як очікується, узгоджені позиції щодо змін до Лісабонського договору будуть представлені на розгляд Європейської Ради у грудні. Заплановано, що нововведення мають бути ратифіковані не пізніше середини 2013 року. ★

ЗАЯВКУ СЕРБІЇ ПЕРЕДАНО ДО ЄВРОКОМІСІЇ

РАДА ЄС ПЕРЕДАЛА НА РОЗГЛЯД ЄВРОКОМІСІЇ ЗАЯВКУ СЕРБІЇ НА ЧЛЕНСТВО В ЄС. ЇЇ БЕЛГРАД ПОДАВ У ГРУДНІ 2009 РОКУ.

Рішення Ради є важливим процедурним кроком, який наближає країну до переговорів про членство. Тепер Брюссель повинен винести вердикт щодо того, чи готова до них Сербія.

— Єврокомісія негайно розпочне підготовку висновку щодо її заявки, — заявив Комісар ЄС з питань розширення і Європейської політики сусідства Штефан Фюле. — Протягом кількох тижнів ми плануємо передати сербським переговорникам анкету з метою визначити готовність країни до відкриття переговорів про вступ. Комісія підготує ретельну, об'єктивну та якісну оцінку досягнень Сербії щодо всіх трьох Копенгагенських критеріїв: політичних, економічних та здатності виконувати зобов'язання у рамках членства в ЄС.

Тривалий час розгляд заявки Сербії блокували Нідерланди, вимагаючи від Белграда максимально активного співробітництва з Міжнародним кримінальним трибуналом для колишньої Югославії. Зрештою, проблему було вирішено таким от формулюванням Ради ЄС: «...Євросоюз підкреслює, що на кожній стадії просування Сербії в напрямку вступу до ЄС, подальші кроки будуть здійснені, якщо Рада одноголосно вирішить, що має місце цілковите співробітництво її з Міжнародним кримінальним трибуналом для колишньої Югославії». ★

Комісар ЄС з питань розширення та Європейської політики сусідства Штефан Фюле та Президент Сербії Борис Тадіч.

ХРОНОЛОГІЯ ВІДНОСИН

- 1999** — ЄС розпочав Процес асоціації та стабілізації для Сербії.
- 2000, червень** — Європейська Рада підтвердила, що всі країни Процесу асоціації та стабілізації є потенційними кандидатами на вступ до ЄС.
- 2005, жовтень** — ЄС і Сербія розпочинають переговори з укладення Угоди про асоціацію і стабілізацію.
- 2006, травень** — переговори заблоковано через брак прогресу у співробітництві Сербії з Міжнародним трибуналом для колишньої Югославії.
- 2007, червень** — переговори з укладання Угоди про асоціацію поновлено.
- 2008, січень** — набула чинності Угода про спрощення процедури оформлення віз між Сербією та ЄС.
- 2008, квітень** — ЄС і Сербія підписали угоду про асоціацію та стабілізацію і Тимчасову торговельну угоду.
- 2008, вересень** — Нідерланди заблокують реалізацію обох угод.
- 2009, січень** — Сербія в односторонньому порядку розпочинає реалізацію торговельної частини Тимчасової торговельної угоди з ЄС.
- 2009, грудень** — громадяни Сербії отримують право на безвізові короткострокові подорожі до ЄС.
- 2009, 22 грудня** — Сербія офіційно подає заявку на вступ до Євросоюзу.

ПРОДОВЖЕНО ОБМЕЖЕННЯ НА В'ЇЗД БІЛОРУСЬКИХ КЕРІВНИКІВ

Євросоюз продовжив у жовтні обмеження на в'їзд для сорока одного білоруського чиновника. Водночас для 36 з них, включаючи Президента Білорусі Олександра Лукашенка, дію санкції було призупинено до 31 жовтня 2011 року.

Відповідне рішення ухвалила Рада ЄС у закордонних справах. Країни-члени підтвердили готовність «поглиблювати відносини з Білоруссю залежно від її руху в напрямку демократії, прав людини та верховенства права, а також готовність допомагати країні в досягненні цієї мети». На думку Ради ЄС, поки що прогресу з усім цим немає. Міністри закликали Мінськ забезпечити проведення президентських виборів 19 грудня від-

повідно до міжнародних норм і стандартів. Вони привітали запрошення Білоруссю на майбутні вибори спостерігачів від ОБСЄ.

Щодо візових санкцій, то вперше ЄС запровадив їх 2004 року щодо чотирьох представників силових структур, причетних, на переконання Союзу, до зникнення у 1999–2000 роках опозиційних білоруських політиків. Президент Білорусі Олександр Лукашенко потрапив до списку «нев'їзних» у квітні 2006 року — Єв-

росоюз визнав його відповідальним за порушення прав людини в ході тодішньої президентської кампанії. Практику призупинення візових санкцій було вперше запроваджено Союзом в жовтні 2008 року. «Рада може ухвалити рішення про поновлення застосування або скасування обмежень на поїздки у будь-який момент залежно від дій білоруської влади в сфері демократії та прав людини», — йдеться у нинішніх висновках Ради ЄС. ★

ЯК У ЄС ВИКОРИСТОВУЮТЬ ЗЕМЛІ

У ЖОВТНІ ЄВРОСТАТ ВПЕРШЕ ОПРИЛЮДНИВ ДАНІ ПРО СТРУКТУРУ ЗЕМНОГО ПОКРОВУ В КРАЇНАХ-ЧЛЕНАХ ЄВРОСОЮЗУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ.

Згідно з результатами дослідження, найбільш «лісовою» країною є Фінляндія — 68% її території перебуває під кронами дерев. Також вона разом зі Швецією є найбільш «водною» — по 16%. Частка орних земель найвища в Данії — 48%, а першість щодо луків та полів у Ірландії — 64%.

Найбільше землі використовують для потреб сільського господарства. Причому показник Великої Британії становить аж 66% — середній по ЄС 43%. Найменше ж земель сільськогосподарського призначення у Фінляндії (7%) та Швеції (8%). ★

Сума відсотків у рядку для тої чи іншої країни може не дорівнювати 100% через округлення.

* Середній для ЄС показник вираховано виходячи з наявних даних.

** Включає території під рекреаційні та спортивні заклади.

*** Включає переробку води та сміття та будівництво.

: Немає даних.

Використання земель у Євросоюзі, 2009 рік

	Сільське господарство	Лісове господарство	Мисливство, рибальство та землі без очевидного профілю використання	Торгівля, сфера послуг та помешкання*	Промисловість, енергетика, транспорт та видобування копалин***
ЄС*	43	29	16	8	3
Бельгія	53	18	4	19	6
Болгарія	:	:	:	:	:
Чехія	50	34	6	7	3
Данія	64	12	9	12	4
Німеччина	52	29	5	9	5
Естонія	27	50	9	11	3
Ірландія	73	9	5	7	6
Греція	35	9	49	4	3
Іспанія	53	14	27	3	3
Франція	54	23	12	8	4
Італія	51	17	20	8	5
Кіпр	:	:	:	:	:
Латвія	32	48	14	4	2
Литва	53	34	7	5	2
Люксембург	53	33	3	5	6
Угорщина	62	22	6	7	3
Мальта	:	:	:	:	:
Нідерланди	55	3	5	25	12
Австрія	38	46	6	6	4
Польща	53	27	13	5	3
Португалія	37	38	18	4	4
Румунія	:	:	:	:	:
Словенія	30	51	11	5	3
Словаччина	42	40	8	8	2
Фінляндія	7	62	21	8	2
Швеція	8	54	23	13	2
Велика Британія	66	9	10	13	3

БРЮССЕЛЬ СТИМУЛЮЄ ДОСЛІДЖЕННЯ МОРІВ

Понад 300 дослідників та виробників узяли участь у конференції «EurOCEAN-2010: потужні виклики для морських досліджень у наступному десятилітті». Вона відбулася у бельгійському місті Остенд.

На форумі обговорювали сучасний стан морів та океанів, а також їхні перспективи.

— Будівництво морської політики без потужних морських досліджень — це як будівництво пісочного замку перед припливом, — заявила під час форуму Комісар ЄС з морської та риболовецької політики Марія Даманакі. — Тому вивчення морів та, зокрема, спостереження за ними є ключовими для

недавнього Повідомлення Єврокомісії «Морські знання-2020».

Ця ініціатива Брюсселя відповідає бажанням і потребам наукового морського співтовариства. Вона передбачає збільшення інновацій, краще прогнозування майбутньої поведінки морів та океанів. Пріоритетами Єврокомісія бачить, наприклад, винайдення нових потенційно корисних біологічних речовин, дослідження використання поновлювальних

джерел енергії — припливів та хвиль, створення безпечних технологій для офшорного газового та нафтового буріння в умовах екстремального клімату.

Європейський Союз уже надає тривалу фінансову підтримку дослідженням морів та океанів. Через його Сьому рамкову програму з досліджень з 2007 року було підтримано близько 350 відповідних проектів на суму понад 730 млн євро. ★

НОВІ ЦІЛІ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРОЗМАЇТТЯ

ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ ОПУБЛІКУВАЛА ДОПОВІДЬ ЩОДО ПРОТИДІЇ ВТРАТИ БІОРОЗМАЇТТЯ В ЄС. БРЮССЕЛЬ КОНСТАТУЄ: ЗУПИНИТИ ЦЕЙ ПРОЦЕС СОЮЗ ПОКИ ЩО НЕ ЗМІГ, ПРОТЕ ПЕВНИХ УСПІХІВ ДОСЯГ.

Небезпеку для біорозмаїття в Євро-союзі та світі загалом створює дедалі потужніший тиск на природні ресурси з боку людей. Негативні наслідки несуть зміна використання земель, забруднення, глобальне потепління. Зобов'язання щодо зупинки процесу втрати біорозмаїття до 2010 року ЄС узяв на себе ще 2001-го. У 2006-му Європейська Комісія ухвалила відповідний План дій з конкретними заходами та чітким окресленням відповідальності ЄС в цілому та окремих країн-членів. Однак поки що поставленої мети не досягнуто.

— Ми винесли кілька дуже важливих уроків та змогли підняти питання збереження біорозмаїття на верхівку політичного порядку денного Союзу, — підбив результат імплементації Плану дій Комісар ЄС з питань довкілля Янез Поточнік. — Але нам потрібне залучення всіх, і не лише в Європі. Адже загроза біорозмаїттю у світі навіть більша, ніж у ЄС.

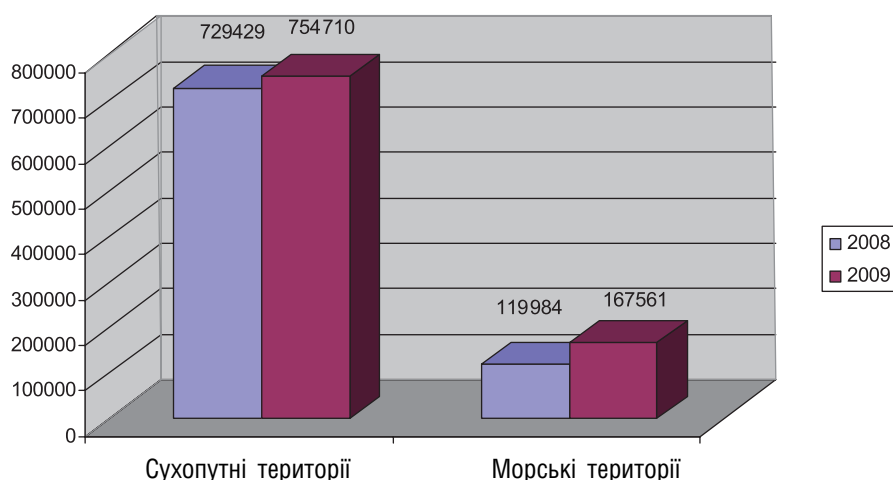
Одним із найефективніших інструментів Союзу у збереженні біорозмаїття уже

стала програма Природа–2000. Вона представляє собою всеєвропейську мережу захищених законом територій з унікальною флорою та фауною. Зараз це близько 20% всієї площі ЄС, причому «юрисдикція» Природи–2000 постійно поширюється. Станом на кінець 2009 року вона охоплювала понад 900 тис. кв. км.

Для порівняння: площа України складає трохи більше 600 тис. кв. км.

З початку 2011-го Євросоюз розпочне новий етап протидії втраті континентом біорозмаїття. Зобов'язання стають ще амбітнішими: не лише зупинити цей руйнівний процес, а й почати відновлення європейських екосистем. ★

Площа територій, включених до мережі Європа–2000 (км²)

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МЕХАНІЗМ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В ДІЇ

ЄС задіяв у жовтні Європейський механізм цивільного захисту для допомоги Угорщині. Там сталася аварія на глиноземному заводі: вибухнуло сховище отруйних відходів, речовина під назвою «червоний шлам» затопила низку сіл довкола та досягла Дунаю.

Угорський уряд попросив Євросоюз допомогти в оцінці впливу аварії на довкілля, особливо на землі сільсько-господарського призначення та води, включно з підземними, флору й фауну. Завданням експертів ЄС було та-

кож виробити пропозиції щодо попередження або зменшення негативного впливу катастрофи на природу та підказати рішення щодо заходів з реабілітації постраждалих земель та вод. На місці катастрофи працювали п'ять експертів з Франції, Бельгії, Швеції, Австрії та Німеччини: їх відібрали з-поміж сорока спеціалістів, швидко запропонованих десятима країнами ЄС.

— Оперативне формування цієї команди та щедра пропозиція держав-членів засвідчують, що європейська солідарність працює, — прокоментувала ситуацію Комісар ЄС з питань міжнародної співпраці, гуманітарної допомоги та врегулювання криз Крістіліна Георгієва. — У важкий час ми стали пліч-о-пліч з угорським керівництвом в їхніх зусиллях допомогти жертвам цієї катастрофи та зменшити шкоду для довкілля.

Учасниками Європейського механізму цивільного захисту є 31 держава (крім членів ЄС це Хорватія, Ісландія, Ліхтенштейн і Норвегія). Від часу його створення у 2001 році механізм було активовано для подолання наслідків понад сотні аварій та катастроф у країнах-членах ЄС. Також Союз через цю структуру надає відповідну допомогу у усьому світі. ★

ПЕРШИЙ ЮВІЛЕЙ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦЕНТРІВ ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ

СВОЄ ПЕРШЕ П'ЯТИРІЧЧЯ ВІДЗНАЧИЛА У ЖОВТНІ МЕРЕЖА ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦЕНТРІВ ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ. ЇХНЄ ЗАВДАННЯ — ЗАХИЩАТИ ПРАВА ТА ІНТЕРЕСИ ГРОМАДЯН ЄС ПРИ ЗДІЙСНЕННІ НИМИ ПОКУПОК В ІНШІЙ КРАЇНІ СОЮЗУ.

Мережа об'єднує 29 центрів: у кожній з 27 країн-членів, а також у Норвегії та Ісландії. За 2005–2009 роки вони отримали майже 270 тис. звернень споживачів. Причому кількість їх постійно зростає: з 43 тисяч 2005 року до 60-ти у 2009-му.

За даними 2009 року, найбільше отриманих мережею Європейських центрів захисту споживачів скарг стосувалося сфери транспорту (30,6%), відпочинку й культури (26,2%), ресторанного сервісу та проживання (13,3%). Причому понад 75% скарг щодо транспортних послуг стосувалися авіатранспорту — зазвичай йшлося про компенсації за скасовані рейси та загублений багаж.

Ось типовий приклад діяльності Європейських центрів захисту споживачів. Людина в Чехії замовила через інтернет партію компакт-дисків в датському он-лайн магазині, заплатила за покупку кредитною картою. Продавець обіцяв вислати диски протягом тижня, потім — двох, потім став казати, що це займе більше часу. Покупець відмовився від покупки й попросив повернути гроші, але відповіді з Данії не отримав. Після цього чех сконтрактував із чеським Європейським центром захисту споживачів, а той, у свою чергу, спрямував відповідний запит датському. Після втручання останнього у справу датський торговець відшкодував чеському покупцю всю заплачену за товар суму.

Випадки такого «полюбовного» розв'язання суперечок становлять близько половини всіх справ, якими займа-

ється мережа. Якщо по-дружньому вирішити питання не вдається, скаргу переправляють до відповідних державних структур.

Мережу Європейських центрів захисту споживачів співфінансують Європейська Комісія та країни-члени. Консультації та допомога цих структур для громадян ЄС безкоштовна. Водночас за даними 2008 року центри допомогли споживачам відшкодувати у продавців 3,5 млн євро.

— Часом люди запитують: а що конкретно робить для нас Європейський Союз? Діяльність мережі Європейських центрів захисту споживачів є доброю відповіддю на це запитання, — заявив з нагоди першого ювілею структури Комісар ЄС з питань охорони здоров'я та захисту прав споживачів Джон Даллі. ★

ПОСИЛЕНО ПРАВА ПАСАЖИРІВ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ

Рада міністрів ЄС затвердила нове законодавство щодо захисту прав пасажирів водного транспорту. Нововведення стосуються скасування або затримки рейсів, а також унеможливають дискримінацію інвалідів та осіб з обмеженими можливостями.

За новим законодавством, про скасування або затримку рейсу пасажир повинен бути поінформований не пізніше ніж за 30 хв. після зазначеного у розкладі часу відправлення. Якщо рейс скасовується або затримується більш ніж на 90 хвилин, вони отримують право на допомогу, подорож до місця призначення за іншим маршрутом або відшкодування вартості квитків. У разі затримки, наприклад, перевізник має забезпечити пасажирів харчами та напоями і, якщо потрібно, проживанням на максимальний термін три доби з розрахунку до 80 євро за добу. Залежно від тривалості подорожі, пасажирів зможуть також вимагати компенсації у розмірі 25–50% від ціни квитка за запізнення з прибуттям рейсу в

пункт призначення. Проте право на компенсацію або надання проживання не застосовується, якщо рейс скасовано чи судно спізнилося через складні погодні умови та інші форс-мажорні обставини.

Інвалідам та людям з обмеженими можливостями гарантується допомога при посадці в судно, висадці з нього та на борту за умови, що перевізник буде поінформований про потребу цього не менш як за 48 годин до відправлення. Якщо такий пасажир потребуватиме супроводжуючого, той зможе їхати з ним безплатно.

Новоухвалене законодавство застосовується до суден, які здатні взяти на борт понад 12 пасажирів і мають команду більше трьох осіб. Винятки стосуються історичних кораблів та екс-

курсійних турів, а також морських суден водозміщенням менше 300 тонн, які працюють на внутрішніх маршрутах. До останніх може бути застосований перехідний період у разі, якщо права пасажирів належно захищені національним законодавством. ★

Дунай у столиці Словаччини Братиславі.

ЄВРОКОМІСІЯ ВИМАГАЄ НАЛЕЖНОГО ВИКОНАННЯ ПРИКОРДОННОГО КОДЕКСУ

ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ ПІДГОТУВАЛА ДОПОВІДЬ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ КРАЇНАМИ-ЧЛЕНАМИ ШЕНГЕНСЬКОГО ПРИКОРДОННОГО КОДЕКСУ. ВІН НАБУВ ЧИННОСТІ У ЖОВТНІ 2006 РОКУ, ВДОСКОНАЛИВШИ ТА РОЗВИНУВШИ ЗАКОНОДАВСТВО, ЩО РЕГУЛЮЄ ФУНКЦІОНУВАННЯ ШЕНГЕНСЬКОГО ПРОСТОРУ.

ЗАКРІПЛЕНО БЕЗВІЗОВИЙ РЕЖИМ З БРАЗИЛІЄЮ

На початку жовтня Рада ЄС з питань юстиції і внутрішніх справ схвалила угоди з Бразилією, які стосуються безвізового режиму для короткотермінових поїздок.

Власне, бразильці можуть відвідувати ЄС без віз ще з 2001 року. Проте досі не мали безвізового режиму з цією країною громадяни Естонії, Кіпру, Мальти та Латвії.

Схвалені Радю ЄС угоди стосуються окремо звичайних паспортів, окремо — дипломатичних та службових. Причому, за припущеннями Європейської Комісії, 90–95 відсотків усіх візитерів з Бразилії до ЄС матимуть саме звичайні паспорти. Угоди передбачають широке коло цілей для безвізових подорожей: туризм, відвідання родичів, бізнес, конференції, семінари, участь у спортивних змаганнях тощо. Водночас безвізовий режим не стосується тих, хто приїждить з метою працевлаштування.

Велика Британія та Ірландія не є учасниками новосхвалених безвізових угод ЄС з Бразилією. Їхні візові відносини з цією країною продовжують регулюватися двосторонніми документами.

У доповіді йдеться про наявність низки проблем.

Шенгенська угода означає, що люди, незалежно від їхнього громадянства, можуть вільно й без контролю перетинати внутрішні кордони Шенгенського простору. Поліцейські перевірки дозволено, у тому числі й на прикордонних територіях — але вони при цьому не повинні мати ефект, тотожний традиційному прикордонному контролю.

Виходячи з цього, Єврокомісію турбують численні повідомлення громадян про регулярні й систематичні перевірки на деяких ділянках внутрішніх кордонів ЄС. Брюссель нині проводить оцінку цих скарг й передає їх країнам-членам з вимогою надати пояснення. Якщо вони виявляться незадовільними, Єврокомісія обіцяє використовувати усі наявні в неї правові засоби для забезпечення належного виконання союзного законодавства. Вона також має намір просити країни-члени надати статистику щодо поліцейських перевірок, які ті проводять на своїй території, особливо у прикордонних зонах. Крім того, нині Комісія готує пропозиції щодо оновлення Механізму оцінки Шенгену, й передбачить там проведення неанонсованих

візитів її представників на місця для того, аби переконатися у відсутності контролю на внутрішніх кордонах.

Інша виявлена Брюсселем проблема — ускладнення дорожнього руху на автошляхах у місцях, де раніше були пункти прикордонного контролю. Інколи там досі зберігається значна інфраструктура, і перетин кордону часто супроводжується суттєвим обмеженням швидкості. Єврокомісія вважає, що країни-члени мають усунути ці перешкоди та спростити дорожній рух. Особливо Брюссель наголо-

На кордоні Австрії і Німеччини.

шує, що обмеження швидкості повинне запроваджуватися винятково з міркувань безпеки руху.

Ще одне питання, яке турбує Єврокомісію — тимчасове поновлення контролю на внутрішніх кордонах. Шенгенський прикордонний кодекс це дозволяє, проте Брюссель наполягає на завчасному повідомленні країнами-членами про плановані подібні заходи. Комісія також хоче отримувати в цих випадках детальну інформацію та проводити, за потреби, консультації з тою чи іншою державою. ★

Рада закордонних справ ЄС доручила Єврокомісії розпочати роботу над створенням проекту Плану дій з лібералізації візового режиму для Молдови. У висновках Ради відзначено, що цей документ має розроблятися за зразком того, який готують зараз для України.

«План дій міститиме два рівні критерії. Перший — попередні критерії, що стосуються основ політики (законодавство і планування), які прокладуть шлях для виконання більш конкретних критеріїв з ефективного та послідовного здійснення супутніх заходів, включаючи конкретні результати на місці», — йдеться у висновках Ради.

Проект плану дій для Молдови має брати до уваги оцінки експертів, одержані під час підготовчої стадії візового діалогу, а також супроводжуватиметься попередньою оцінкою наслідків можливої майбутньої лібералізації візового режиму.

ЄС і Молдова розпочали безвізовий діалог у червні цього року.

Комісар ЄС
з внутрішніх справ
Сессілія
Мальмстрьом.

БРЮССЕЛЬ ХОЧЕ ЕФЕКТИВНІШОЇ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ НЕЗАДОВОЛЕНА ТИМ, ЯК КРАЇНИ-ЧЛЕНИ ЗАСТОСОВУЮТЬ ДИРЕКТИВУ ЄС З ДОПОМОГИ ЖЕРТВАМ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ. ЗОКРЕМА, СИТУАЦІЮ З ВИДАЧЕЮ ЇМ ДОЗВОЛІВ НА ПРОЖИВАННЯ.

Директива стосується громадян третіх країн і містить цілком прагматичний підхід, який дозволяє допомагати жертвам торгівлі людьми та ефективніше проводити розслідування з викриття злочинних схем та затримання їхніх організаторів. Відомо, що часто однією з проблем при розкритті таких справ є небажання самих жертв співпрацювати з поліцією. Тому директива передбачає можливість надання їм дозволу на проживання у країні ЄС в обмін на таке співробітництво.

Однак аналіз Єврокомісії засвідчує, що тоді як число виявлених жертв торгівлі

людьми в різних країнах-членах коливається від кількох сотень до кількох тисяч щороку, передбачених директивою дозволів на проживання рідко видають більше двадцяти. Брюссель має намір дослідити проблеми у застосуванні цього законодавства. Також Єврокомісія може розглянути можливість внесення змін до директиви, які б підвищили її ефективність у боротьбі з торгівлею людьми та захисті жертв. Наприклад, у певних ситуаціях отримання ними тимчасового дозволу на проживання без умови співробітництва з поліцією. Або ж надання жертвам більше часу для ухвалення рішення про таку співпрацю.

— Торгівля людьми, чи то примусова робота чи сексуальна експлуатація, є жах-

ливим злочином. По-суті, сучасним рабством, — зауважила Комісар ЄС з внутрішніх справ Сессілія Мальмстрьом. — Боротьба з ним повинна мобілізувати всі наявні у нас інструменти для того, щоб зробити ефективнішим попередження злочину, застосування закону й захист жертв.

Тим часом нині на розгляді Ради ЄС та Європарламенту перебуває розроблений Єврокомісією проект нової Директиви ЄС з протидії торгівлі людьми. У ній закладено жорсткіші формулювання щодо організаторів і виконавців таких злочинів, збільшено права жертв у кримінальному процесі, створено умови для кращого упередження торгівлі людьми. 🇪🇺

ПРАВОСУДДЯ ЗА КОРДОНОМ: ГРОМАДЯНИ ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ

Майже три чверті громадян ЄС хотіли б більшої допомоги у вирішенні правових суперечок та забезпечення їхніх прав у інших країнах Союзу. Про це свідчить дослідження Євробарометра.

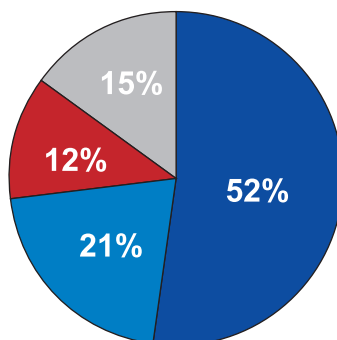
— Дедалі більше європейців живуть, подорожують та працюють в інших країнах ЄС, — зауважила Віцепрезидент Єврокомісії Вівіан Редінг, яка відповідає за питання юстиції, фундаментальних прав та громадянства. — Але користуючись правом на вільне пересування, європейці водночас стикаються з певними бар'єрами, спричиненими відмінностями у правових системах країн Євросоюзу. Ми повинні забезпечити, щоб це не перешкоджало нашим громадянам у рівному доступі до цивільного правосуддя в інших державах-членах.

Щоб полегшити громадянам ЄС доступ до правосуддя за внутрішніми кордонами Союзу, Єврокомісія започаткува-

ла минулого літа портал e-Justice. На ньому можна знайти відповідь на запитання щодо правових систем різних держав

ЄС. Портал уже здобув неабияку популярність: станом на кінець жовтня на ньому було 125 тис. заходів. 🇪🇺

Чи потрібні, на вашу думку, додаткові заходи для допомоги громадянам ЄС у доступі до правосуддя в іншій країні Союзу?

- Так, бажано на рівні ЄС через запровадження спільних для всіх країн Союзу правил
- Так, бажано на національному рівні через двосторонні угоди між країнами-членами ЄС
- Ні, у додаткових заходах потреби немає
- Не знаю

ЗА БЕЗПЕЧНІ ДОРОГИ

У ЖОВТНІ В БРЮССЕЛІ ВІДБУЛИСЯ ЄВРОПЕЙСЬКІ ДНІ БЕЗПЕКИ НА ДОРОГАХ. УВАГУ БУЛО ПРИКУТО ДО ТРЬОХ ПИТАНЬ: ПОРАНЕННЯ Й ТРАВМИ В ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОДАХ, ВРАЗЛИВІ КАТЕГОРІЇ КОРИСТУВАЧІВ АВТОШЛЯХІВ ТА ДОРОЖНЯ ІНФРАСТРУКТУРА.

— Європейські дні безпеки на дорогах є доброю можливістю провести своєрідну інвентаризацію, — заявив Віце-президент Єврокомісії Сіім Каллас, який відповідає за питання транспорту. — Десятки тисяч людей помирають щороку внаслідок ДТП, але водночас набагато більше дістають поранення. Ми не повинні забувати і про вразливі категорії,

які збільшують рівень смертності на дорогах, наприклад, мотоциклістів. Також підвищення безпечності доріг неможливе без покращення дорожньої інфраструктури.

За останні десять років число смертей на автошляхах ЄС суттєво зменшилося — на 44% у середньому по ЄС. Причому в низці країн цей показник набагато

вищий — 55% у Латвії, по 50% у Португалії, Естонії, Литві, Іспанії та Франції. Але безпека на дорогах залишається однією з серйозних проблем для суспільства.

У 2009 понад 35 тис. людей загинули в ЄС внаслідок дорожньо-транспортних пригод. Водночас, як припускають, на кожну загиблу людину припадає чотири, які стали внаслідок ДТП інвалідами, 10 серйозно травмованих і 40 з незначними ушкодженнями. Економічні збитки внаслідок дорожніх смертей та поранень складають в ЄС 130 млрд євро щороку.

У рамках Європейських днів безпеки відбулася організована Єврокомісією і бельгійським Президентством конференція. На ній, зокрема, представили основні напрямки стратегії з дорожньої безпеки на 2011–2020 роки, схваленої Єврокомісією минулого липня. ★

Британські водії щорічно втрачають понад 530 млн євро через те, що їздять на недостатньо накачаних шинах. Такий висновок містить дослідження, проведене компанією Мішелін.

Розрахунки такі. 30,3 млн британських авто з недостатнім тиском у шинах за щорічного середнього пробігу 19 тис. км, витраті палива 15 км/літр та його вартості 1,45 євро за літр даремно спалюють понад 370 млн літрів. А якби колеса були накачані правильно, то водії не лише зекономили б гроші, а й зменшили на майже трильйон тонн викиди в повітря CO₂.

ЗАПРОВАДЖУЮТЬСЯ НОВІ СТЯГНЕННЯ ЗА РУХ ВАНТАЖІВОК АВТОБАНАМИ

Власники вантажівок у Євросоюзі змушені будуть платити не лише за використання ними дорожньої інфраструктури, але й за забруднення повітря та шум. Відповідні поправки до чинного законодавства схвалила Рада ЄС.

Нинішню директиву, що регулює порядок зборів за користування швидкісними європейськими автомагістралями, було ухвалено ще 1999 року. Її оновлений варіант дозволяє також країнам-членам бути гнучкими у своїй політиці щодо зборів з вантажівок. Серед іншого, краще управляти завантаженням доріг: наприклад, брати додаткову платню у певні часи чи періоди пік, регулюючи таким чином інтенсивність руху. Директива також заохочує використання цих додаткових стягнень для інвестування у дослідження, спрямовані на сприятливий довікілью розвиток транспортної сфери, розробку екологічно чистих технологій, зменшення джерел забруднення. Крім того, нове законодавство збільшує кількість автошляхів, на яких будуть стягуватися збори — раніше, наприклад, їх не брали на Транс-європейській транспортній мережі, а це близько 30 тис. км швидкісних автомагістралей. Усього в ЄС нині 61 600 км автобанів.

— Це важливий крок, — зауважив Віце-президент Єврокомісії Сіім Каллас. — Нові правила посиляють операторам сигнал, в якому напрямку слід рухатися. Метою є стимулювати зміну поведінки компаній, заохочувати їх до ефективнішої ло-

гістики, екологічно чистіших машин та до більш дружнього до довкілля транспорту загалом.

Нинішні збори за користування вантажівками швидкісних магістралей становлять в ЄС 15–25 євроцентів за кілометр залежно від типу машини та автостради. Нова директива фактично дозволяє збільшення платні країнами-членами на 20–30%, тобто 3–4 євроценти за кілометр. ★

НА СТОРОЖІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

ОДНА З НАЙГОЛОВНІШИХ ФУНКЦІЙ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ — КОНТРОЛЮВАТИ ДОТРИМАННЯ КРАЇНАМИ-ЧЛЕНАМИ СОЮЗНОГО ЗАКОНОДАВСТВА. ЦЕ ВОНА РОБИТЬ РЕГУЛЯРНО Й ПРИСКІПЛИВО.

Європейська Комісія.

Якщо, на думку Єврокомісії, якась з держав ЄС не дотримується його директив, Брюссель розпочинає так звану «процедуру щодо порушення». Спершу порушники надсилають листа з проханням роз'яснити ситуацію: чому той чи інший закон не застосовується або ж застосовується недостатньо. Країна має відповісти на це протягом двох місяців. Якщо отримана відповідь Брюссель не задовольняє й не змінює його позицію, він надсилає другого листа — так звану «обґрунтовану думку» — уже з вимогою конкретних дій щодо виправлення ситуації. Про них країна має повідомити також протягом двох місяців. У разі коли такого листа немає або дії держави недостатні, Єврокомісія спрямовує справу до Суду Європейських Співтовариств.

Утім, понад 90% подібних випадків до судового розгляду не доходять: країни-члени виправляються протягом перших двох етапів. Але й рішення Суду не рідкість, і їх уже слід обов'язково виконувати. Якщо і після судового вердикту країна не виправляє ситуацію, Єврокомісія може подати до Суду вдруге — але вже на невиконання державою-членом його ж рішення. У цьому випадку порушники загрожує серйозний штраф.

Щомісяця Єврокомісія оприлюднює інформацію про її дії щодо порушників законів ЄС. Нижче подаємо підбірку з останнього такого пакету.

ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ

Єврокомісія ухвалила рішення подати до Суду Європейських Співтовариств на Чехію через порушення нею союзової директиви про державні закупівлі. Країни мають проводити їх відкритими для всього ЄС — тобто участь в оголошеному однією державою тендері може брати компанія з будь-якої іншої країни Союзу. Це стосується всього — від кави до кораблів і консультативних послуг.

Брюссель звинувачує Прагу в тому, що в квітні 2008 року вона не провела подібний тендер під час закупівлі чотирьох військових транспортних літаків — загальна сума контракту склала 132 млн євро. Чехія заважала, що цей випадок підпадає під винятки з відповідної директиви: вона дозволяє без тендеру закуповувати певні військові матеріали. Але, на думку Єврокомісії, на військові транспортні літаки це не поширюється.

ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ СУДУ

Єврокомісія повторно притягає до Суду Італію: за невиконання судового рішення від 2004 року, яке вимагало ліквідації трьох сміттєзвалищ поблизу Мілана. Вони містять шкідливі відходи й становлять небезпеку для місцевих вод та повітря. Відтоді італійська влада прибрала лише одне звалище, два інших залишаються. Тепер Італії загрожує значний

штраф. Принаймні, Єврокомісія просить Суд накласти на неї щоденне стягнення у розмірі 195 840 євро за період, що мине після майбутнього другого судового рішення і до того, як Італія остаточно виправить ситуацію. Крім цього, Брюссель пропонує оштрафувати Італію на 21 420 євро щоденно за час від першого судового рішення й до другого. Враховуючи, що минуло понад шість років, сума може бути дуже значною.

ДОВКІЛЛЯ

Згідно з європейським законодавством, промислові та сільськогосподарські об'єкти з високим потенціалом забруднення довкілля повинні мати спеціальні дозволи, що враховують низку екологічних критеріїв. Тому Єврокомісія притягає до Суду Європейських Співтовариств Швецію: у цій країні принаймні 26 заводів працюють нині без таких ліцензій. Останнє попередження з Брюсселя Стокгольм отримав у березні — на той час у Швеції працювало 50 неліцензованих підприємств. І хоча за півроку майже половина з них отримала необхідні дозволи, Єврокомісія вважає це недостатнім.

Водночас Єврокомісія надіслала обґрунтовану думку (друга стадія процедури) Франції з вимогою привести національне законодавство у сфері запобігання повеням та ризиковому менеджменту у відповідність до загальноєвропейського. На свій перший лист Комісія відповіді не отримала.

ВІЛЬНИЙ РУХ ТОВАРІВ

Комісія подає до Суду на Фінляндію через незадовільну імплементацію директиви ЄС, яка передбачає функціонування загальноєвропейської системи для ідентифікації та відстеження руху всередині Союзу вибухових матеріалів для цивільних потреб. Цей закон має на меті запобігти використанню вибухівки криміналом або терористами. Директива повинна бути повністю інкорпорована в національні законодавства країн-членів до квітня 2009 року. Фінляндія поки що зробила це лише частково. 🇫🇮

«САМЕ МОЛОДЬ НАЛАШТОВАНА НАЙБІЛЬШЕ ПРОЄВРОПЕЙСЬКИ»

СУМСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР ЄВРОПЕЙСЬКИХ ІНІЦІАТИВ» РЕАЛІЗУЄ БАГАТО МОЛОДІЖНИХ ПРОГРАМ. ПРО ЦЮ ЧАСТИНУ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРУ ТА ПРО МОЛОДЬ, ДЛЯ ЯКОЇ ВОНИ ПРИЗНАЧЕНІ, «ЄВРОБЮЛЕТЕНЮ» РОЗПОВІЛА ГОЛОВА ОРГАНІЗАЦІЇ АННА КОВБАСЮК (ДЕСЯТОВА).

— Ваша організація діє в такому регіоні України, звідки досить далеко до кордонів Євросоюзу. Чи є це перешкодою або, принаймні, чи утруднює молодіжну проєвропейську діяльність?

Сумщина справді досить далеко від кордонів з ЄС. Щодо впливу цього на нашу діяльність, то слід вести мову про можливості. Звичайно, організації з західних областей мають їх більше: їм легше знайти у ЄС партнерів, відстані менші. Тобто спілкування, так би мовити, з Євросоюзом доступніше. Для нас все це трохи важче. Але, зрештою, це ще більше підкреслює важливість нашої діяльності.

Якщо говорити про те, наскільки громадськість, зокрема молодь Сумщини, цікавиться проєвропейськими проектами — можу лише сказати, що якогось неприйняття точно немає. Швидше навпаки: люди самі звертаються до нас за допомогою зі своїми ідеями.

— Наскільки молодь у Сумах та області загалом цікавиться Європою, розуміє її й бачить Україну інтегрованою до ЄС?

— 2009 року ми проводили в області соціологічне дослідження з метою з'ясувати ставлення людей до євроінтеграції. Результати показали, що саме молодь налаштована найбільше проєвропейськи. Зокрема, більшість вважає, що Україна повинна вступати до Євросоюзу.

Сучасна молодь не знає радянського минулого, і тому їй важко збагнути ностальгію батьків. З іншого боку — мо-

лоді люди мають дедалі більше можливостей подорожувати до західних країн, бачити, як там живуть люди, порівнювати з Україною. Як результат — у них виникає бажання щось змінювати.

— Вашим статутним завданням є сприяння реформуванню України відповідно до європейських стандартів, впровадження європейських цінностей та розвиток громадянського суспільства. Чи посилює це завдання для молоді, враховуючи ті неоднозначні процеси, що відбуваються сьогодні в Україні?

— Зауважу, що наша організація не є молодіжною, хоча більшість програм справді призначено для молоді. Та й самі активісти Центру європейських ініціатив — це молоді люди.

Формулювання нашої місії справді звучить досить амбітно, і ми це розуміємо. Але є банальна істина: зміни необхідно починати з себе, поступово спрямовуючи зусилля на найближче оточення. Ми не знаємо, наскільки вагомим буде наш внесок, але він однозначно буде. Ми проводимо тренінги та молодіжні обміни, підтримуємо волонтерську роботу, координуємо роботу Євроклубів у регіоні. І якби поррахувати, скільки людей вже задіяні до постійної діяльності, скільки змінили свої погляди, а скільки просто отримали інформацію — думаю, цифри були б досить значні.

— Кожна організація зазвичай має якусь свою «фірмову» складову діяльності, інакше кажучи — якусь свою «фішку». Що є такою у вас?

— Мабуть, найбільше в регіоні нас знають по проведенню Днів Європи. Вже кілька років поспіль виступаємо основними організаторами заходів, які відбуваються в середині травня. Цього року безпосередньо учасниками свята виступили 1,5 тис. людей, здебільшого молодь.

Ще хотілося б відзначити Центр європейської інформації — спільний проєкт з Сумською обласною універсальною науковою бібліотекою. Він знаходиться у бібліотеці, будь-хто може туди завітати та отримати відповіді на свої запитання, доступ до різноманітної літератури про ЄС, допомогу в пошуку інформації в Інтернеті. В центрі також часто проводять різноманітні тематичні заходи: он-лайн конференції, перегляд фільмів, презентації, семінари та тренінги.

— На вашому сайті є цікавий розділ «EU-консультант». Хто виступає в ролі власне консультантів і що найбільше цікавить молодь?

— Звертаються з різними запитаннями. Найбільш популярні теми: навчання та стажування в Європі, як взяти участь у наших міжнародних проєктах, як створити Євроклуб, як знайти ту чи іншу літературу про ЄС. Запитують і про роботу тих чи інших інституцій Євросоюзу. На деякі запитання відповідають працівники організації — ті, хто має відповідний досвід. Якщо питання більш специфічне, наукове, то звертаємося до фахівців з місцевих вищих навчальних закладів або партнерських організацій.

Громадську неприбуткову організацію «Центр європейських ініціатив» було засновано в Сумах у жовтні 2005 року. Її мета полягає в сприянні реформуванню України відповідно до європейських стандартів, впровадженню демократичних цінностей та розвитку громадянського суспільства. Центр проводить багато освітніх та інформаційно-просвітницьких заходів, зокрема для молоді, здійснює молодіжні обміни, підтримує розвиток Євроклубів тощо. Сайт організації — www.eu.sumy.ua.

ЦИВІЛЬНИЙ ШЛЮБ НАЙПОПУЛЯРНІШИЙ СЕРЕД ФІНСЬКОЇ МОЛОДІ

Проживання людей у цивільному шлюбі давно вже не є винятком або ж рідкістю — принаймні, у європейських країнах. Досить популярна ця форма «шлюбу де-факто» і серед молоді.

Утім, ситуація з цим в Євросоюзі неоднорідна. У жовтні Євростат оприлюднив відповідну статистику за 2008 рік. Вона засвідчує цілковите лідерство Фінляндії: у цивільному шлюбі жили 62,9% жінок віком 18–34 роки і 50,2%, чоловіків. На іншому кінці «рейтингу» ірландські молоді жінки (34,4%) та молоді греки — лише 20,8%. 🧑

**Частка молоді у віці 18–34 роки,
які проживали 2008 року в цивільному шлюбі, %**

	Жінки	Чоловіки
ЄС-27	47.6	35.8
Бельгія	49.5	38.2
Болгарія	52.9	38.8
Чехія	48.8	34.7
Данія	53.0	41.8
Німеччина	43.4	35.8
Естонія	48.1	39.5
Ірландія	34.4	25.5
Греція	40.2	20.8
Іспанія	45.4	32.0
Франція	55.3	44.6
Італія	39.8	24.7
Кіпр	46.5	32.5
Латвія	45.6	37.3
Литва	45.3	36.2
Люксембург	50.3	34.6
Угорщина	49.3	36.1
Мальта	37.3	26.0
Нідерланди	45.1	34.5
Австрія	46.9	32.7
Польща	48.7	37.2
Португалія	44.0	32.2
Румунія	57.3	42.1
Словенія	37.0	22.3
Словаччина	37.4	27.1
Фінляндія	62.9	50.5
Швеція	61.4	48.2
Велика Британія	49.2	38.9

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ ЄВРОПУ?

Нині триває реєстрація для участі у конкурсі «Чи знаєш ти Європу? Допоможи Європі дізнатися про тебе!» Позмагатися можуть команди з трьох учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Конкурс матиме два етапи. Перший — тестування. Для участі у ньому треба зареєструватися, причому — увага! — це можна зробити лише до 10 грудня. Реєстрація відбувається на сайті <http://euro-konkurs.org.ua>, там-таки можна знайти всю детальну інформацію про конкурс і правила участі в ньому.

Тестування полягатиме в обиранні відповідей на запитання з чотирьох запропонованих варіантів протягом однієї

години. Кожен учасник команди відповідатиме самостійно, а сумарний їхній бал і складатиме результат команди. Кращі потраплять до другого туру.

У ньому команда має відвідати з ознайомчим візитом регіонального партнера спільного проекту ЄС та Програми розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». За результатами поїздки школярі повинні підготувати концепцію власної ініціативи в межах свого регіону, яка б відпові-

дала пріоритетам згаданого проекту. Потім цю концепцію команда оформлює у вигляді мультимедійної презентації й представляє на конференції в Києві. Команду-переможницю буде нагороджено ознайомчою поїздкою до однієї з країн ЄС

Конкурс проводить радіостанція «Наше Радіо» за фінансування Європейського Союзу при експертній і методичній підтримці Євроклубу «Право і Захист». 🧑

Читайте в наступному номері: • У Брюсселі відбувся черговий саміт Євросоюз–Україна. Попередня зустріч на вищому рівні відбулася 4 грудня 2009 року в Києві (на фото). • Єврокомісія оприлюднила традиційний щорічний звіт щодо процесу розширення ЄС — було проаналізовано поступ кандидатів та потенційних кандидатів на вступ до Союзу. Серед них і Туреччина, яку в липні цього року відвідали Комісар ЄС з питань розширення та Європейської політики сусідства Штефан Фюле (крайній зліва) та Високий представник ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Кетрін Ештон. На фото зліва від неї міністр закордонних справ Туреччини Ахмет Давутоглу та (справа) міністр з питань Євросоюзу Егемен Багіш.

Опера в столиці Норвегії Осло — це приміщення було відзначене 2009 року Європейським призом у галузі архітектури

Творіння Антоні Гауді належать до культурного спадку Європи

Сфери діяльності Євросоюзу

Культура

Культурна політика ЄС має чіткі цілі. Вони виписані у затвердженому 2007 року Європейському порядку денному для культури. Це — культурне розмаїття та міжкультурний діалог; культура як каталізатор креативності; культура як ключовий компонент міжнародних відносин. Крім того, ухвалений торік Лісабонський договір вимагає від ЄС брати до уваги питання культури в усіх його діях.

Задля реалізації своїх цілей у сфері культури Євросоюз сприяє посиленню транскордонної мобільності артистів та працівників культурного сектору, розповсюдженню творів мистецтва. Культура розглядається також як важлива сфера економіки, і це знайшло своє відображення у стратегії Європа-2020.

ЄС має низку культурних програм та інструментів для втілення його культурної політики. Наприклад, 2008-й був у Союзі Європейським роком міжкультурного діалогу. Існує також Культурна програма на 2007–2013 роки, відомою й популярною є концепція Європейської культурної столиці. Через програму Media ЄС фінансово сприяє виробництву та розповсюдженню європейської кінопродукції, а через низку прізів — у галузі культурної спадщини, літератури, музики та архітектури — Союз заохочує європейських митців.

Художник Томас Феррандо працює над одним із «доміно»: ці блоки символізували Берлінський мур під час відзначення 20-річчя його падіння у листопаді 2009 року

Комісар ЄС з питань освіти, культури, багатомовності та молоді Андрулла Вассіліу та куратор програми Media Авіва Сілвер на цьогорічному міжнародному Канському кінофестивалі

Вуличні музики в Парижі

«Євробюлетень». Інформаційне видання Представництва Європейського Союзу в Україні.

Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10, тел. (+380 44) 3908010. www.delukr.ec.europa.eu, E-mail: Irina.Stadnychuk@ec.europa.eu